

2 julij 1979

glasilo delovne organizacije

Tisoči kontejner

Bruno Gombač

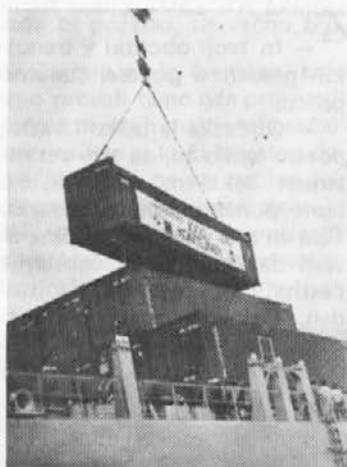
Mehanotehnika je spoznala prednosti, ki jih nudi kontejnerizacija sorazmerno zelo zgodaj, saj smo bili na tem področju praktično iniciatorji. Prvi kontejner iz Jugoslavije za ZDA je leta 1969 odpemila prav Mehanotehnika Izola.

Od teh skromnih začetkov je kontejnerski promet skokovito naraščal in smo do danes z Jugolinijo izvozili v ZDA nad 1000 kontejnerjev. V letošnjem letu bomo izvozili kar 200 kontejnerjev igrač, za leto 1980 pa jih planiramo že 300. Naš tisoči kontejner za ZDA so vkrcali v Kopru, dne 2. 6. 1979, na ladjo „Jadran Express.“

Ob tej priliki nam je Jugolinija Reka podelila priznanje za vzorno sodelovanje.

Gombač Bruno, Franetič Lučana, referent izvoza – sodelovala že pri odpremi prvega kontejnerja v naši DO in Marino Antolovič

Visoko priznanje

Vladimir Popovič

Zakon o ljudski obrambi, varnosti in družbeni samozaščiti SRS nalaga delovnim organizacijam organiziranje in urejanje zadev ljudske obrambe in družbene samozaščite na način in po lastni možnosti in potrebi.

Družbena samozaščita pa zahteva široko in temeljito organizacijo z vključevanjem vseh delovnih ljudi.

O nalogah družbene samozaščite smo že večkrat pisali in se dogovarjali ter v praksi tudi preverjali in menim, da bi bilo odveč pisati še enkrat. Ne morem pa mimo tega, da ne bi omenil nekaterih osnovnih nalog kot so:

- varovanje ustavnega reda in socialistične ureditve,
- zagotavljanje osebne in premoženjske varnosti ter pomoč, če je ogroženo življenje in varnost delavca ali premoženja,
- varovanje družbene lastnine in naravnih dobrin, ki jih

(Dalje na 2. strani)

Besedo imata: urednika

Minila sta dva meseca, drugo letošnje številko imate v rokah in spodbude uredniškega odbora, da bi se krog součevalcev našega internega glasila razširil na vse zaposlene, so ostale le želje.

Priznati morava razočaranje, da je večina zaposlenih pasivna do oglašanja v časopisu, ali celo negativno nastrojena, medtem ko pišejo samo nekateri, po bolj ali manj „službeni“ dolžnosti. Ponovno vas pozivava, da se oglasite, če že ne s prispevki, pa vsaj pokličite informativno službo ali urednika in sporočite kakršnokoli novico.

Pred nami je kolektivni dopust. Ker je možnosti delovanja v lastnih počitniških domovih sila malo ali skoraj nič, bomo letovali bodisi v drugih počitniških domovih, bodisi hotelih. Poleg tega, da vam želimo obilo zabave in sprostitve, lepega vremena in sploh vsega, kar spada k prijetnemu dopustu, vas prosimo še za uslugo. (V kraju, kjer boste letovali, boste morda zvedeli, ali se pozanimali za urejen počitniški dom morda boste v njem tudi sami preživeli lep dopust), ki zveni bolj kot mali oglas. Sporočite nam, v kolikor boste izvedeli, da je v kraju oziroma območju, kjer boste letovali, na prodaj ali, da je možnost koriščenja za večje število dopustnikov. Informacijo posredujte bodisi nam (interno 203 ali 205) ali pa sindikalni organizaciji. Morda bomo tako z vašo pomočjo prišli do počitniškega doma, pa bodisi, da bo ta v gorah (smučanje, planinarjenje) ali na morju..

Se enkrat vas ob koncu naprošava, da se nam oglasite z vašimi prispevki v naš časopis „MI“.

Delavci našega kolektiva, ki so sodelovali pri odpremi ne le tisočega kontejnerja, pač pa nič koliko drugih

Visoko priznanje

(Nadaljevanje s 1. strani)

uporabljamo in z njimi gospodarimo, pred oblikami neupravičenega odtujevanja ali zlorabljanja,

- organiziranje narodne zaščite in sodelovanje v njenih enotah.

Lahko bi še našteval, saj je družbena samozaščita zelo široko področje.

Ustavimo se na organizaciji in izvajanju nalog narodne zaščite. Rezultati, ki so bili doseženi na tem področju govorijo o precej visoki zavesti naših delavcev pri izvajanju konkretnih nalog. Pripadniki narodne zaščite so v vseh primerih aktiviranja narodne zaščite dosledno in zavestno izvajali določene naloge.

Poleg tega se moramo zelo pohvalno izraziti in dati polno priznanje naši vratarsko-čuvajski službi, ki je v vseh primerih odhoda in kontrole ustreznih organov UJV in milice pokazala, da zaposleni v tej službi poznajo svoje dolžnosti pri opravljanju praktičnih nalog.

Poudariti moramo še to, da smo z delavci organizirali pogovore po skupinah katerih se je udeležilo približno 400 zaposlenih. V drugem polletju se bo organiziralo podobno tudi z ostalimi. Predvideva se, da se bo takih pogovorov udeležilo 1000 delavcev.

Zaradi takšnih uspehov in rezultatov je NAŠA DELOVNA ORGANIZACIJA PREJELA PRIZNANJE IN PLAKETO ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA, ki je bila podeljena ob dnevu varnosti. V imenu predsednika ZIS je to visoko priznanje podelil predsednik skupščine SRS Milan Kučan in sicer predsedniku delavskega sveta DO Čendak Vladimirju in predsedniku sindikalne organizacije Mahnič Vojku.

Zasluga za dobljeno priznanje pripada vsem zaposlenim delavcem Mehanotehnike, ki so dali vse od sebe in dosledno izvajali naloge. Tao visokega priznanja Mehanotehnika še ni imela. NA TO MORAMO BITI ZELO PONOSNI, posebno še, če k temu dodamo, da je tako visoko priznanje prejelo samo 5 delovnih organizacij in krajevnih skupnosti v Sloveniji.

Vendar ne smemo spati na lovorikah, ampak moramo prevzeti nase tudi obveznosti, da bi to priznanje opravičili. Še naprej moramo dosledno izvajati zakonske določbe in naloge naše delovne organizacije pri zavarovanju in varovanju življenja in premoženja.

Iskrene čestitke vsem za prispevek k tako visokemu priznanju!

Direktor DO Starc Marjan, predsednik delavskega sveta DO Vladimir Čendak in predsednik sindikalne organizacije Vojko Mahnič s priznanjem in plaketo varnosti.

Ob dnevu mladosti

Milan Vuga

Praznik mladosti je praznik vseh, ki želijo živeti in delati v naši mladi, veseli, predvsem pa v svobodni domovini, z ideali mladostnikov, ki jim ni težko storiti kaj napornega, na videz nedosegljivega. Mladi danes kljub raznim problemom, ki jih tajejo na razne načine dokazujejo, da spoštujejo in negujejo prejeto izročilo ljubezni do miru, do vsega, kar je pozitivnega, do vrednot svobodnega življenja v svobodni domovini. Da pa živimo v sproščenem in mirnem ozračju, v neodvisni in demokratični domovini, je velika zasluga našega maršala, tovariša Tita. Vsi vemo s kakšnim ognjem, ljubeznijo in odločnostjo je dobojeval skupaj z ostalimi tovariši in soborci osvoboditev domovine, s kako skrbjo in zanosom vnema in spodbuja k delu vse občane, delavce, zlasti pa mladino. Dragi tovariš Tito, težko bi izrazili vse želje, besede zahvale, ki jih tiskamo v srcih;

Dragi naš maršal, vsi te imamo radi...

Spomini ob predaji Titove štafete

Pred petimi leti je štafeta mladosti, ta simbol želja vse naše mladostnosti, našega dela in hotenja, podal v roke našemu maršalu Titu, član iz naše delovne sredine, Vojko Mahnič, po poklicu orodjar iz TOZD Orodje-remont. Povprašali smo ga za nekaj vtisov s tega njegovega enkratnega življenjskega doživetja.

— Vojko, kako to, da si bil ravno ti izbran za „zadnjega“ nosilca štafete mladosti?

— Zakaj ravno jaz, tega ne vem povedati, da sem pa bil v

skupini 13-ih možnih kandidatov za predajo štafete, sem zvedel precej pred 25. majem. Tedaj sem bil član predsedstva Obalne konference ZSMS in na seji so predlagali mene. Še zdaleč pa nisem pričakoval, da bom ravno jaz iz cele Slovenije izbran kot zadnji nosilec štafete mladosti. Za to novico sem najprej zvedel iz radijskih poročil. Že naslednji dan sem dobil tudi uradno telegramske potrditve in čestitke tedanjega predsednika RK ZSMS Ljuba Jasnič.

— In tvoji občutki v trenutkih preden si ponesel štafeto palico?

— Občutke je težko izraziti, povem lahko to, da sem ves nestrpen čakal na trenutek, ko bom ponesel štafeto tovarišu Titu in mu v imenu mladine in vseh delovnih ljudi Jugoslavije čestital za njegov 82. rojstni dan. Čakajočega na bližajoči svečan trenutek me je popadla precejšnja trema, ki pa me je med nošenjem štafete minila.

— Se je v tistih dneh pred odhodom v Beograd zgodilo kaj posebnega, zanimivega?

— Izrednih, nenavadnih dogodkov ni bilo, najbolj pa mi je ostalo v spominu to, da so me obiskovali novinarji, bodisi na delovnem mestu, bodisi doma. Hoteli so vedeti čim več o meni in priznati moram, da je bilo težko odgovarjati na njihova vsa mogoča in nemogoča vprašanja.

— In sama predaja štafete?

— V določenem trenutku sem stekel skupaj s skupino nastopajočih, ogrnjen v rdečo pelerino kot ostali nastopajoči. Čakal sem na znak, ko bom moral odvreči pelerino in steči po mostu do tovariša Tita. Ko sem tekkel po stopnicah proti Maršalu, sem pozabil, da me je še malo prej pestila trema pozabil sem na dogajanje okrog

sebe, na mladino, na TV kamere in videl samo njega, kako se mi je smehljaj in me gledal. Pozneje so me spraševali, kakšen je bil tovariš Tito od blizu. Tega jim nisem znal povedati, ker ga nisem gledal, kakšen je v obraz, kajti pred seboj sem gledal le lik tovariša Tita, kot veliko osebnost, katero vsi svobodomiselnih ljudi širom sveta spoštujejo in katero vsi jugoslovanski narodi in narodnosti ljubimo.

— Kako pa dogodki po predaji?

— Takoj po proslavi dneva mladosti sem se v prostorih stadiona JLA ponovno srečal s tovarišem Titom, ki mi je tudi izročil ročno uro z njegovim vgraviranim podpisom, katera mi bo ostala kot najdražji spomin na predajo štafete palice.

— Kakšno je bilo vzdušje v delovni organizaciji?

— Pred odhodom in po prihodu sem bil deležen čestitk in želja, da bi vredno in častno zastopal mladino „Mehanotehnike“, obale in vse naše domovine.

Še danes po več letih me marsikdo vpraša o dogodkih predaje štafete. Rad podoživljam tiste nestrpne in napete trenutke ob predaji štafete palice, simbola neizrečenih želja vseh državljanov tovarišu Titu.

Obisk gojencev vojne šole

25. maja so nas obiskali gojenci srednje vojne šole in vojne akademije iz Beograda.

Najprej so si ogledali proizvodnjo, nato pa so imeli razgovor s predstavniki naše delovne organizacije.

Nekaj dni po njihovem odhodu smo od njih prejeli naslednja sestavka, v katerih avtorja pišeta o svojih vtisih o obisku v Mehanotehniki.

Tovariš Milan Milanković, kapetan I. klase, piše takole:

Nastavljajoči več tradicionalnu saradnjo pripadnika JNA iz Postojne i radnog kolektiva „MEHANOTEHNIKA“, a povodom Dana mladosti 25. maja 1979. godine grupa pitomaca Vojne akademije i Srednje vojne škole iz V.P. 2143 Beograd zajedno sa starešinama iz V.P. 1493 Postojna posetili su ovu radnu organizaciju.

Pitomci i starešine bili su veoma lepo primljeni od radnika i rukovodioca „Mehanotehnike“. Obišli su sve pogone gde

(Dalje na 3. strani)

(Nadaljevanje z 2. strani)

se proizvode dečije igračke i još neki proizvodi, a zatim su u razgovoru sa rukovodiocima radne organizacije saznali mnoge pojedinosti o rezultatima i uspesima fabrike, kao i problemima sa kojima se suočavaju i kako ih rešavaju. Bilo je veoma interesantno i poučano na izvoru, u neposrednoj proizvodnji, saznati kako posluje jedna poznata radna organizacija, kako u praksi funkcionise samoupravljanje, kako se vrši raspodela prema radu na nivou RO i OUR, te rad društvenih organizacijah u kolektivu, sistem ONO i samozašcite i druga pitanja.

Izmedju ostalog saznali smo, da RO izvozi preko 50 % svojih proizvoda na konvertibilno područje, da su konkurentni i sposobni za strano tržište, nemaju gubitaka i imaju ambiciozne planove razvoja i usvajanja novih proizvoda. Delegatski sistem i kolektivno rukovodjenje sve više se afirmišu u praksi RO, a tome najviše doprinosi aktivan rad organizacije SKJ, Socijalističko saveza, Sindikata i SSOJ. Na području ONO i društvene amozashcite kolektiv je postigao vidne rezultate, o čemu svedoči i plaketa bezbednosti SIV-a sa kojom su domaćini ponosni.

Dogovorena je daljnja saradnja izmedju kolektiva i pripadnika JNA i medjusobna, razmena poseta. A na kraju su nam podusretljivi domaćini pokazali i znamenitosti komune Izola i njena dostignuća koja su na svakom koraku vidljiva. Ovaj sunčani „RT“ na kome žive zajedno Slovenci, Italijani i pripadnici drugih drugih naroda i narodnosti ima sve uslove za još

uspešnije i brži razvoj privrede i turizma.

Usput smo videli veliki napredak i prosperitet u svim mestima slovenačkog primorja kroz koja smo prošli, tako da nosimo najlepše utiske iz „Mehanotehnike“ Izole i slovenačkog Primorja koje su mnogi od nas videli prvi put i poželeli da ponovo dodju.

Gačinović Radoslav, pitomac vodnik I klase, pa o obisku piše naslednje:

Na dan mladosti u „Mehanotehniki“ Izola

I danas sam bio okružen mladosti. Sunce i mladost ogleđaju svoje oči na plavom valovitom moru.

A tamo na periferiji hiljade ruku osvaja svetsko tržište. Niču novi komunisti, puni elana i volje da svojim radom unaprede život u ovom sunčanom gradu, gradu ljubavi i lepote.

Danas moji drugovi i ja posetismo taj sunčani „RT“ Izolu gde se nalazi „MEHANOtehNIKA“ koju krasi fabričke hale, uredjene za nekog neznanca koji naidje, više liče na neki „centar kulture“.

Time bi hteo da istaknem nesebičan rad gradjana toga kraja koji je ispunjen estetikom i osećajem za onim što je lepo.

A tamo gde se radi, gde mnogi grade svoju egzistenciju, tišina i samo radna atmosfera. Kako je čovek srećan kad odjednom proceva u mladosti i tada bi poželeo, da večno živi.

Za ono malo vremena, koje smo proveli tamo gde proizvodi radost mnogih mališana, osećali smo se kao u kući bogatog domaćina, koji na sve načine želi da gostu pokaže njegov stvaralaški rad, njegove organizacije koje svetaju, da ugosti posetioce i zaželi ponovo vidjenje.

Mi: delavci, samoupravljalci in delegati

Vsem je jasno, da je naletelo izvajanje načel delegatskega sistema v praksi na določene težave, vprašanja pa je, kako te težave odpravljati, da bi delegatski sistem pravilno zaživel. V ta namen objavljamo prispevka, ki obravnavata poglede na delegatski sistem. Zaposlenim priporočamo vsebino prispevkov v razmišljanje.

Milan Vuga

Ne bom omenjal, kje vse piše o načelih delegatskega sistema, o dolžnostih naših izvoljenih delegatov. Nočem preobremenjevati spomina, vendar je prav, da na tem mestu zapišem, da naš najvišji zakon — ustava na več mestih omenja to prvino naše socialistične družbe — delegiranje. Zato je toliko bolj nerazumljivo in neopravičljivo obnašanje nekaterih (v nekaterih sredinah je to pravilo), da svojih delegatskih funkcij ne opravljajo v skladu z zapisanimi in sprejetimi določili.

Če odmislimo vse dolžnosti in obveznosti delegatov, ki so jim jih poverili delavci in se opredelimo samo na negativne pojave, ki spremljajo tako neodgovorno ravnanje, bi to lahko strnili v naslednje točke:

- nedopustno ravnanje v nasprotju z zakonskimi določbami in internimi akti,
- sprejemanje odločitev brez sodelovanja z delegatsko bazo,
- nesklepnost na sejah de-

legacij in skupščinah in s tem v zvezi tudi zapravljanje časa.

Po tem negativno obarvanem uvodu bi bilo prav, če najprej poudarimo osnove našega delegatskega sistema.

Beseda delegat izhaja iz latinskega glagola delego = poslati, napotiti, zaupati, prenesti na koga. Mislim, da sama vsebina besede delegat kaže tudi osnovni namen delegatskega sistema in osnovno nalogo delegata — poslanca.

Če bi se vsak delegat zavedal, da je nosilec stališča delovnih ljudi, ki so mu zaupali zastopanje v nekem organu, pa ne glede ali je to delavski svet, od njega imenovana komisija ali drugo izvoljeno telo, je nerazumljivo vsako izostajanje s sestankov, kjer se sprejemajo večinomoma pomembne odločitve za delovne skupine, ki jih zastopa delegat, pa se tega večidel ne zavedajo! Z opravičevanjem, da so zasedeni s tekočim delom, izostajajo s sej in zamujajo.

Poglavje zase predstavljajo delegacije v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti in skupščine družbenopolitičnih skupnosti.

„Delegacije v skupščinah SIS delajo po smernicah članic samoupravne interesne skupnosti, ki so jih izvolile ter so njim odgovorni za svoje delo“, pravi 486. člen zakona o združenem delu. Besedilo podobne vsebine bi našli tudi v marsikaterem internem aktu, ki je bil sprejet na referendumu. Tako pravi črka zakona. Kaj pa praksa? V praksi se soočamo z več problemi, ki jih rešujemo na različne načine. Ugotavljamo, da je golo sestajanje posameznih delegacij in zavzemanje stališč in pripomb sicer zadovoljilo predpise, manjka pa mu globlja seznanitev delavcev s problemi dnevnega reda skupščin in usklajevanja sprejetih stališč. Zato se običajno oblikuje konferenca delegacij na ravni delovne organizacije, na kateri delegacije posameznih TOZD usklajujejo svoja stališča in mnenja ter nato zavzamejo enotno stališče, ki ga bodo zastopali na skupščini.

Poleg navedenih problemov se pojavi tudi časovna stiska zaradi prepozna gradiva, ki pogosto povzročajo, da se delegacije pred zasedanji ne morejo sestati v zadostnem številu, da bi bile sklepčne. Za proučitev gradiva bi bilo včasih potrebno, da se delegati posvetujejo s strokovnjaki, pa tudi če gre za probleme socialnega varstva ali telesne kulture. Proučiti problem, se pravi, prebrati še kaj več, kot samo gradivo, ki so ga

(Dalje na 4. strani)

Obisk vojakov in starešin v proizvodnji. Pazljivo je treba opazovati delovni proces, pa tudi razlago vodnika.

Ml: delavci, samoupravljalci in delegati

(Nadaljevanje s 3. strani)

pripravile te ali one strokovne službe. Z branjem takega gradiva se delegat seznanja samo z njihovimi argumenti, ki pa ni nujno, da so pravilni in v dani situaciji tudi smotni.

In tako skoraj ni mogoče pričakovati zaradi časovne stiske in obilice gradiva, da bi se delegati kaj resneje spuščali v razprave na zasedanjih. Posledice takega odločanja so, da v bistvu odloča tisti, ki je gradivo pripravil. Zato je tehten element, da morajo imeti delegati in vsi tisti, ki odločajo v imenu ljudi, dovolj časa (in seveda znanja), da bi lahko res odločali in ne samo potrjevali.

Kiro Jordanovski

Vsekakor je delegatski sistem z delegatskimi odnosi ena najpomembnejših novosti, ki jih prinaša ustava iz leta 1974. Cilj je, da se z uresničevanjem pravice do samoupravljanja zagotovi prevladujoč duh delovnih ljudi in neposredno odločanje v temeljnih samoupravnih organizacij in skupnostih.

Delegatski sistem naj bi prispeval k ukinjanju položaja odtujene in osamosvojene državne oblasti. Pokazati mora svojo prednost pred predstavniškim sistemom predvsem v tem, da bo rešil problem odtujenosti oblasti. Danes je delegatski sistem vzpostavljen kot vlada skupščinskega sistema. Kajti ostanki klasičnega parlamentarnega sistema so pomagali krepiti politični profesionalizem in tehnokracijo, kar je oviralo močnejši neposredni vpliv delovnih ljudi na delovanje skupščin družbenopolitičnih skupnosti. Zaradi tega je tudi prišlo do reorganizacije skupščinskega sistema in je delegatski sistem postal njegova podlaga in sicer z namenom, da bi socialistične proizvodne odnose še odločneje in dosledneje gradili tudi kot vir in organizacijske temelje za politično strukturo oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. S tem namenom oblikuje delovni ljudje svoje delegacije povsod tam, kjer delajo in živijo, da bi tako njihovi neposredni interesi prišli do veljave v delu skupščin družbenopolitičnih skupnosti in da bi tako organizirano zagotovili svojo udeležbo pri opravljanju funkcij oblasti in samoupravljanja v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti.

Toda delegatski sistem ni samo institucionalna podlaga skupščinskega sistema, temveč je splošno načelo za delovanje

vseh samoupravnih organizacij in skupnosti, pa tudi političnih organizacij in združenj.

Tako delavski svet temeljne organizacije združenega dela sestavljajo delegati delavcev iz vseh delov delovnega procesa, oziroma DS DO sestavljajo delegati delavcev vseh TOZD, nadalje skupščino SIS sestavljajo delegati članov te skupnosti itd.

Delegatski sistem se uresničuje v svojem bistvu takrat, ko so med delegati, oziroma delegacijami in njihovimi delegati vzpostavljeni dejanski delegatski odnosi, to je stalna delovna povezanost, stalno dvosmerno kroženje predlogov, mnenj, stališč, informacij itd.

Delegacije, oziroma delegati ne smejo biti samostojni in osamosvojeni organizmi, ki bi delovali avtonomno, brez stika s samoupravno bazo, mimo samoupravne baze ali pa celo proti njeni volji.

Delegacija mora biti tista oblika izvrševanja oblasti in upravljanja družbenih zadev, kjer so delovala celotna samoupravna baza, vsi delovni ljudje in občani kot delegati, ki pošiljajo v samoupravne in oblastne organe svoje odposlance, da prek njih in z njimi izvršujejo funkcijo oblasti ter opravljajo druge družbene zadeve. Zakon o združenem delu daje močan poudarek delegatskim odnosom med delavci in njihovimi delegati v delavskih svetih TOZD in DO.

Za delegate v DS TOZD je rečeno, da morajo delati po smernicah in navodilih delavcev, ki so jih izvolili. Njim so tudi za svoje delo v delavskem svetu odgovorni. Delegat mora med sprejemanjem sklepa v DS TOZD usklajevati stališča in mnenja z delegati drugih delovnih TOZD. Zato delegat ima pravico in dolžnost pred odhodom na sejo delavskega sveta, da od delavcev, čigar interese zastopa, zahteva stališča in predloge o vprašanih, ki so na dnevnem redu. Na ta način tudi dejansko zastopa interese sredine, ki ga je izvolila, ne pa, kot se pogosto dogaja, sprejemati odločitve na seji delavskega sveta po lastni presoji delegatov in brez predhodnega posvetovanja v bazi. To pa vsekakor ne prispeva k krepitvi in razvijanju delegatskega sistema.

Poleg tega je delegat dolžan, da delavce, ki so ga izvolili, stalno obvešča o delu delavskega sveta in o svojem lastnem delu v njem.

Očitno je torej, da je delegatska funkcija izredno zahtevna, težka in odgovorna naloga. Pa vendar moramo vztrajati na tem, da naš delegatski sistem nenehno krepimo in dograjujemo, saj nam to omogoča neposredno izvrševanje oblasti in upravljanja drugih družbenih zadev.

60 let življenja in dela

Vojko Mahnič

Ko ste prebrali naslov tega sestavka in pogledali fotografijo, ste, vsaj večina delavcev, spoznali našega dolgoletnega sodelavca Pižent Vladimira. Že sam naslov pove, zakaj pišem o njemu – njegovem življenju in delu.

Z njim sem se pogovarjal v njegovi bivši pisarni. Zakaj bivši, se boste vprašali? Bivši zato, ker je šel tov. Pižent v zaslužni pokoj in njegovo mesto bo zasedel mlajši.

Med prijetnim pogovorom mi je govoril o svojem življenju, delu in še marsičem. Toliko zanimivega mi je povedal, da vsega ne bom mogel spraviti na papir, zato bom le v kratki obliki opisal to, kar mi je povedal.

Rodil se je v Trstu leta 1919 v delavski družini. Oče je delal v tržaški železarno. Po končani gimnaziji v Trstu je šel študirat kemijo v Bologno, kjer je tudi diplomiral. Zaradi sodelovanja s slovenskimi naprednimi gibanji je bil leta 1940 zaprt v tamkajšnjem zaporu Coroneo kjer je ostal eno leto. 1941 je bil konfiniran na otok Ventotene na jugu Italije in v taborišču Renici (Toscana). 1943. leta je iz taborišča zbežal z namenom, da se pridruži Angležem. Ker mu ti ni uspelo, se je peš odpravil proti domu. V zimi po novem letu 1944 se je pridružil partizanom. Bil je v Kosovelovi in Tržaški brigadi ter drugih enotah NOB. Danes je rezervni vojaški starešina.

Po vojni je delal v Splitu, v Beogradu v planski komisiji, v Ljubljani, eno leto je bil v Rusiji, nato je delal v Kranju in Kopru, kjer je učil na slovenski in italijanski gimnaziji. Na začetku leta 1956 je prišel v Mehanotehniko, kjer je bil vodja oddelka, delal je v razvoju in na drugih važnih delovnih mestih. Upokojitev je dočakal v kontroli analize materiala.

Družbeno-politično je bil vedno aktiven. Član ZK je od leta 1945. Vedno se je zavzemal za pozitiven napredek naše družbe in za humane medčloveške odnose.

V Mehanotehniko je bil član tovarniškega komiteja ZK, predsednik aktiva ZZZB NOB ter bil član raznih samoupravnih organov. Na koncu razgovora je še povedal: „Kolektiv Mehanotehniko želim, da se še naprej tako uspešno razvija. Mehanotehniko je bila vedno samorastnik in vso moč za nadaljnji razvoj mora črpati v sebi. Ko odhajam iz delovnega mesta, želim vsem sodelavcem zdravja in uspeha pri delu in v življenju in da ne izgubijo zaupanja v svoje lastne moči.“

DOPISUJTE V

mi

mehanotehnika izola

Ob razstavi inovacij v Kopru maja 1979

Mirko Koršič, strokovni tajnik RS (sestavil na temelju stališč in priporočil sindikatov za razvijanje in organiziranje množične inventivne dejavnosti ter odgovorov na anketi RS občin Izola, Koper in Piran)

MNOŽIČNA INVENTIVNA DEJAVNOST

Zakon o združenem delu jasno spodbuja ustvarjalnost vseh delavcev pri vseh opravilih in jim jamči pravico posebnega nadomestila ali priznanja za inventivno delo. V 47. členu predpisuje, da TOZD z ustrežno notranjo organizacijo dela in z odnosi pri razporejanju in delitvi v temeljni organizaciji spodbujajo delavce, da se na vsakem delu oziroma pri vsaki in vsaki delovni nalogi, v vsakem delu delovnega procesa, razvijata ustvarjalnost, delovna pobuda delavcev in meri njihov prispevek k uspehu skupnega dela in pridobivanju dohodka.

V 130. členu pa določa:

„Delavec, ki z inovacijo, racionalizacijo ali drugo obliko ustvarjalnosti pri delu z družbenimi sredstvi prispeva k povečanju dohodka temeljne organizacije, ima pod pogoji, določenimi v samoupravnem splošnem aktu v skladu z zakonom pravico do posebnega nadomestila v tej temeljni organizaciji.“

V akcijah za ustvarjanje osnovnih pogojev za razvoj inventivne dejavnosti je bil sprejet in podpisan družbeni dogovor o inovacijah.

Podpisniki družbenega dogovora so: Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije, Zveza sindikakov Slovenije, izvršni svet skupščine SR Slovenije, Raziskovalna skupnost Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije. V družbenem dogovoru je vsak izmed podpisnikov prevzel zadolžitve za realizacijo pogojev za razvoj inventivne dejavnosti.

Sindikati so oblikovali konkretna napotila za razvijanje in organiziranje inventivno-inovacijske dejavnosti in med drugimi naslednja: OZD morajo v svoje samoupravne akte vnesti potrebna določila o spodbujanju in organiziranju inventivne dejavnosti. V ta namen bodo

– v samoupravne sporazume o združevanju dela delavcev v TOZD, v samoupravne sporazume o delitvi sredstev za OD vnesle določila, ki bodo zago-

tavljala nemoten razvoj inventivne dejavnosti in pospeševala prenos novega znanja v proizvodnjo,

– sprejele samoupravne sporazume o inventivni dejavnosti v TOZD in samoupravne sporazume o uporabi invencij med TOZD v DO ali v SOZD.

V OZD je potrebno:

– ustanoviti komisije ali druge samoupravne organe za strokovno in samoupravno obravnavo prejetih predlogov za inovacije; te komisije naj opravljajo tudi naloge v zvezi

– s spodbujanjem in vključevanjem raziskovalne dejavnosti v procese odločanja in v proizvodne procese

– ustanoviti je potrebno strokovno službo za organiziranje inventivne dejavnosti in ji dati potrebna pooblastila za pripravljane in preverjanje inventivnih predlogov v OZD. Strokovna služba naj bo prilagojena neposrednim potrebam in stanju organiziranosti inventivne dejavnosti (množično inventivno delo, patentna služba industrijske lastnine),

– dopolniti organizacijo poslovanja skupnih služb, razvojnih in tehničnih služb, da bi le-te lahko pomagale pri razvoju inventivne dejavnosti in bile tudi same v polni meri vključene vanjo,

– organizirati poslovanje finančne službe in računovodstva tako, da bo omogočeno sprotno evidentiranje poslovanja na področju inventivne dejavnosti, prenos inovacij v proizvodnjo in amortizacija inovacij.

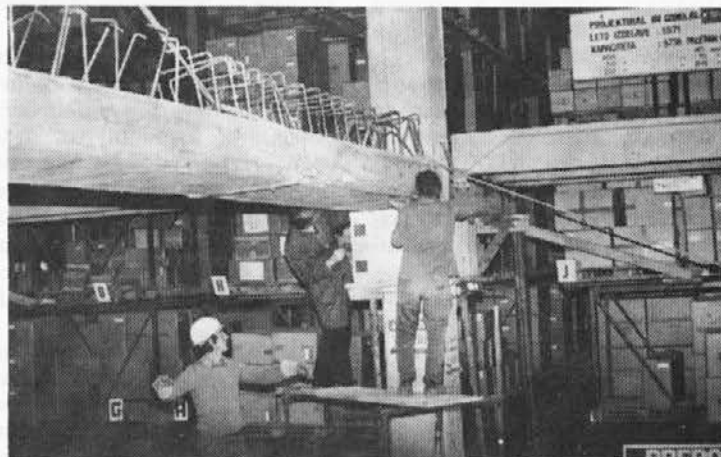
Raziskovalne skupnosti imajo nalogo, da spodbujajo v raznih oblikah inventivno dejavnost. Nekatere občinske raziskovalne skupnosti podeljujejo vsako leto nagrade ali priznanja. Na obalnem območju so bila podeljena taka priznanja prvič letos in sicer na območju Raziskovalne skupnosti občine Koper sedmim raziskovalcem, Piran trem in Izola enemu.

V raznih dokumentih ugotavljamo, da akcije v zvezi z inventivno dejavnostjo še niso dale zadovoljivih rezultatov med drugim tudi zato, ker ji TOZD in OZD v mnogih primerih ne posvečajo zadostne pozornosti. Inventivna dejavnost pa bi morala biti sestavni del vsestranske akcije za stabilizacijo našega gospodarstva.

Zaostajanje množične inventivne dejavnosti v TOZD in OZD je deloma posledica pomanjkljive organizacije ter neustreznosti samoupravnih sporazumov in pravilnikov, deloma pa dejstva, da delavci niso seznanjeni s svojimi pravicami in možnostmi na tem področju. Med dosežke inventivne dejavnosti namreč ne štejemo samo izume, za katere se lahko zahteva patentna zaščita, ampak tudi

Vdor v tovarniške prostore? Ne, pač pa začetek gradnje medetaže v skladišču gotovih izdelkov.

Postavljanje nosilnih elementov medetaže v skladišču gotovih izdelkov. Delavci SGP Stavbenik so gradbena in zidarska dela opravili požrtvovalno in roku.

tehnične izboljšave, koristne predloge, nasvete, opozorila, ipd., ki jih določajo samoupravni sporazumi TOZD in za katerih pruznanje so pristojni samoupravni organi.

Če je v TOZD – OZD inventivno delo slabo opredeljeno, se navadno dogaja, da ni razmejen odnos med redno delovno dolžnostjo in invencijo (zboljšava, predlog), ki bi ji morala biti priznana posebna nagrada ali priznanje, oziroma odškodnina, kadar je utemeljena.

Pri obveščanju delavcev in spodbujanju njihove inventivne dejavnosti imajo pomembno vlogo tudi tovarniški časopisi. Vloga teh glasil je bila poudarjena med akcijo „Človek, znanje, produktivnost“ (Komunist 10. oktober 1977) kot stalna naloga za spodbujanje iniciative delavcev, za rast produktivnosti in za izkoriščanje znanja, brez katerega si ne moremo zamisliti kakršnega koli napredka.

Menimo, da bi morala tovarniška glasila predvsem:

– seznanjati delavce s samoupravnimi akti in ukrepi o inventivni dejavnosti ter ugotavljati, kako so jih delavci sprejeli, oziroma ugotavljati, ali ti akti in ukrepi ustrezajo situaciji v posameznih TOZD in OZD;

– razpisovati odprta proiz-

vodna vprašanja; – obveščati kolektiv o uspehih izboljšavah in predlogih;

– spremljati izvajanje samoupravnih sporazumov o nagrajevanju predlagateljev inovacij ter izvajanje vseh predpisov, ki zadevajo inovacijsko dejavnost; – propagirati inovacijsko dejavnost nasploh.

Raziskovalne skupnosti občin Izola, Koper in Piran so 1978. leta izvedle prve dve anketni akciji v pomembnejših OZD z namenom, da bi si ustvarili splošno sliko o problematiki inovacijske dejavnosti na njihovem območju. Akciji nista dali popolnih rezultatov, ker nista bili dovolj koordinirani s sindikati in drugimi družbenimi dejavniki. Nekatere OZD so sestavile odgovore strokovno, nekatere so odgovorile samo formalno in površno, druge (med njimi tudi nekatere pomembno DO) pa sploh niso poslane odgovora. Zaradi tega danes ne moremo podati celovite analize, kolikor je inventivna dejavnost, zlasti množična, organsko povezana z našo gospodarsko

(Dalje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

prakso. Na temelju vestno in strokovno pripravljenih odgovorov in dilem, ki jih prikazujejo drugi odgovori, pa lahko podamo naslednje indikacije po stanju v novembru 1978:

— nekatere TOZD oziroma OZD sploh nimajo samoupravnih aktov o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih (inovacijah). Med njimi je tudi na primer OZD terciarnega sektorja s 855 delavci.

— v sprejetih samoupravnih aktih o inovacijah ni nikjer določbe o postopku v primeru arhiviranja ustvarjalne iniciative delavcev (28. člen ZZD),

— samo v štirih evidentiranih OZD je organizirana posebna komisija, oziroma referat za inovacije. V drugih OZD je delo v zvezi z inovacijami, v kolikor je organizirano, prepuščeno razvojnim oddelkom, oziroma drugim službam,

— od 1973. do 1977. leta so samo tri OZD s področja gospodarstva in ena s področja vzgoje in izobraževanja evidentirale inovacije svojih delavcev in jim priznala nadomestila.

— samo ena OZD ocenjuje svoje delo na področju inovacijske dejavnosti kot uspešno, 3 tri kot zadovoljivo, vse ostale pa jo samokritično ocenjujejo nezadovoljivo. Kot razlog nezadostnega uspeha navajajo predvsem pomanjkanje popularizacije, informacij in spodbudnih iniciativ, pa tudi togost postopka za ocenjevanje koristnosti in uporabnosti predlogov inovacij,

— na vprašanje, ali želijo strokovno pomoč za inovacijsko dejavnost, OZD po večini

ne odgovarjajo, ali pa vprašujejo, kako naj bi jo organizirale. Iz tega se vidi, da se strokovne službe v pretežni večini ne ukvarjajo s to problematiko.

Kako pa v Mehanotecniki?

Hrabroslav Soban

V našo DO je v zadnjih letih skoro zamrla aktivnost pospeševanja inventivne dejavnosti ter je prepuščeno, da se razvoj in napredek te dejavnosti odvija vzporedno z drugimi dejavnostmi. Preprosto rečeno, inventivni dejavnosti nismo posvetili tiste skrbi, ki jo zasluži kot eden od pomembnih faktorjev za uspešno poslovanje in ustvarjanje dohodka.

Ne glede na prej navedeno, moramo ugotoviti, da se ta dejavnost le izvaja v določenem obsegu, ki pa bi bil lahko še večji. Največ uspeha na tem področju smo dosegli pri uvajanju proizvodnje novih izdelkov, manj pa na področju racionalizacije proizvodnje, oziroma zmanjševanja proizvodnih stroškov.

Stimuliranje delavcev za pospeševanje inventivne dejavnosti normativno še vedno ureja Pravilnik o inovacijah in racionalizacijah, ki je bil sprejet še pred organiziranjem temeljnih organizacij združenega dela. Zaradi tega je navedeni pravilnik pomanjkljiv, čeprav ne vsebuje določil, ki bi bila v nasprotju z zakonom o združenem delu, glede na to, da ne vsebuje določil glede odnosov, oziroma oblik sodelovanja med TOZD na tem področju.

Izdelan je nov osnutek samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah urejanja zadev na tem področju ter osnutki pravilnika posameznih TOZD in DSSS.

Kulturni kotiček

Na našo željo se je oddaje „Srečanje“ udeležil tudi priznan gledališki igralec Jože Zupan.

Ob rob javni radijski oddaji „Srečanje“ v kateri so sodelovali SOZD Emona, HP Droga in DO Mehanotecnika

Milan Vuga

Napovedano je bilo srečanje imenovanih treh kolektivov, točneje 9. maja tega leta v portoroškem „seminarskem“ Avditoriju. Značaj srečanja: tekmovalno kulturno — zabavna oddaja. Poskrbelo se je, da so bili obveščeni delavci, javnost. Ekipe so se mrzlično pripravljale na kvizovska vprašanja. Naši trije tekmovalni predstavniki, Katica, Marjan in Vojko so se pojavili na odru kot iz „škatic“ (in nasprotniki ravno tako!), vendar je škrlatno rdeča dvorana bo pričetu oddaje dajala videz pokošenega travnika. Kljub temu, da smo v internem glasilu pozvali navijače na tribune, so ti, razen redkih izjem, zatajili. Kot šolarji smo se mi, kar nas je mlajšega rodu (najbrž isto velja tudi za nekoliko starejše generacije) nadvse veselili, ko smo odšli v gledališče, opero, radijske oddaje v živo so bile tedaj bele vrane. Dandanes pa vsi rodovi tožimo in vzdihujemo, kako malo možnosti imamo ogledati si kulturno predstavo in da je ničkoliko nekulturnih. Pa so dejali kulturniki na RTV Ljubljana: Dobro! Če ne more Mohamed h gori, bo prišla pa gora k Mohamedu.

In glej ga šmenta! Vseh tistih, ki tožijo za premajhno kulturno zabavo na taki prireditvi kot je bilo „Srečanje“, začuda ni bilo. Večina je potrebo po kulturi nadoknadila par dni kasneje na prazniku pomladi.

Ker je bila Oddaja tudi tekmovalnega značaja, je prav, da povemo, da naša ekipa kljub „borbi“ ni zmagala. Z ekipo HP Droge si je delila drugo in tretje mesto.

P.S. (Pa še, to!)

Večina je svojo nepriznanost na oddaji v Portorožu opravičevala zaradi prenosa prvenstvene nogometne tekme v Beogradu. Nočem biti hudoben. Marsikom, ki je ta večer prebil pred ekranom, bi bil na prireditvi v Portorožu prihranjen pogled na nesrečni avtogol.

Pa brez zamere!

Namesto razmišljanja o našem govorjenju take in drugačne vsebine pa objavljamo besede Victorja Hugoja, ki jih je na oddaji „Srečanje“ deklamiral naš gost, igralec Jože Zupan:

„Ja, pazite, ljudje božji, kadar govorite.
Nevarne se včasih reči skrivajo za besedami,
nesreča in sovraštvo se vidi iz njih,
in ne trdite mi, da je vaš govor tih in vaš prijatelj zvest.
Slušajte, kaj vam povem!
zaprite duri in povejte šepetaje, morda z neslišnim glasom,
znancu na uho, v globoki kleti, 20.5000 metrov pod zemljo,
brez priče, besedo, ki je komu neprijetna.
Beseda ta, na videz mrtva, neokretna,
iz vaših ust, ko pride, urno oživi,
iz teme smukne, ven, na beli dan hiti,
naravnost k njemu gre, ki ste ga menili ga.
Številko hiše ve, nadstropje, ljuč ima,
odklene vrata, vstopi in šegavo pravi,
režeč človeku se, ko predenj se postavi:
„Tukaj sem! Izustil me pravkar ta in ta!“
Storjeno je.
Dobili ste sovražnika.

Tekmovalna ekipa naše DO: Marjan Vidic, Katica Guzič in Vojko Mahnič na posvetu.

Predstavljamo vam... Priprava dela

Z namenom, da bi vsi zaposleni v našem kolektivu spoznali delovna okolja, kakšna opravila se opravljajo v določenih službah, oddelkih in drugih organizacijskih enotah, z mišljeni zaposlenih v teh sredinah, pričujemo z novo rubriko „predstavljamo vam...“

Ker je TOZD Tehnične igrače najštevilnejši in je tudi sicer imenovan kot TOZD I, smo se odločili, da bomo pričeli z njim.

Temeljna organizacija združenega dela Tehnične igrače – Priprava dela

Predstavljamo vam stroškovno mesto 1010 – PRIPRAVA PROIZVODNJE, ki ima v svojem sestavu naslednje službe:

- Tehnološka priprava dela,
- Operativna priprava dela,
- Vzdrževanje strojev,
- Vzdrževanje orodij,
- Služba za kooperacijo,
- Služba kontrole kvalitete.

Osnovna naloga Priprave proizvodnje kot celote je neposredna organizacija in izvajanje proizvodnega procesa.

1. Tehnološka priprava dela (TPD)

V tej službi je zaposlenih 28 ljudi, njihov vodja pa je tov. Janko Gobbo. Naloge službe so:

- razvoj novih proizvodov,
- izboljšave obstoječih proizvodov,
- načrtovanje novih tehnoloških postopkov,
- izboljšave že obstoječih tehnoloških postopkov,

- reševanje tekočih problemov proizvodnje,
- zmanjševanje proizvodnih stroškov,
- izvajanje standardizacije,
- uvajanje tipizacije.

Po osvojeni zahtevi za nov proizvod, mora TPD izdelati tehnološki postopek dela. Postopek mora vsebovati:

- vrsto in normativ gradiva,
- delovna sredstva,
- opremo in pripomočke za delo,
- operacije,
- določiti zaporedje operacij,
- normative časa in delovnega mesta.

Tehnolog, ki načrtuje tehnološki postopek, mora sodelovati z nabavo, prodajo, z oblikovalci proizvodov, z operativno pripravo dela in s proizvodnjo.

Tehnološki postopki predstavljajo osnovo za delo kontrole kakovosti. Tehnolog predvideva kontrolo kakovosti po obsegu in vrsti že v teh postopkih. Tehnološki postopki z normativi materiala in časa z določitvijo delovnih mest so neposredna osnova za delo operativne priprave dela. Povezava tehnologa s proizvodnjo je nujna in se predvsem nanaša na izboljšave orodij in postopkov dela.

Delo znotraj Tehnološke priprave dela se deli:

- razvoj novih proizvodov, izdelava dokumentacije,
- predpisovanje, izdelava tehnoloških postopkov,
- študij dela in časa,
- posodobitev tehnologije in

- avtomatizacije,
- fotolaboratorij.

2. Operativna priprava dela (OPD)

V tej službi je 11 zaposlenih, vodja pa je Boleslav Šlosar. Naloge službe so:

- priprava vseh materialnih sredstev za proizvodnjo,
- kontroliranje samega poteka dela,

mora OPD ugotoviti naslednje:

- koliko časa bo trajala proizvodnja naročenih količin,
- pričetek izdelave naročenih izdelkov, ki zavisi od zasedenosti kapacitet glede na proizvodnjo, ki je že v teku,
- ugotoviti, ali je možno pravočasno nabaviti material za naročeno proizvodnjo, kar ugotovi s povezavo z nabavo.
- kontrola poteka dela preko

Služba za kooperacijo, iz leve proti desni: Ogrizek Matko, Umer Olivija, Kos Darko

- usklajevanje informacij posameznih služb, ki so potrebni za nemoten potek dela.

Na osnovi naročila, ki ga dobi od prodaje OPD sproži postopek za izdelavo izdelka. Glede na to naročilo in predpisane tehnološke postopke,

kontrole izvršitve rokov, – ugotovitev odstopanja med dejanskim in planiranim dogajanjem in vplivom na nadaljnji potek dela.

OPD mora tesno sodelovati s Tehnološko pripravo dela zaradi eventualnih sprememb glede uporabe gradiva in spremembe samega poteka dela. Torej je OPD dolžna uskladiti vse informacije od proizvodnje prek TPD, nabave in prodaje. Delo znotraj OPD je razdeljeno na:

- planiranje kapacitet, razdeljevanje nalog po delovnih enotah,
- planiranje materiala,
- priprava, izdelava in tokokrog dokumentacije.

3. Služba vzdrževanja strojev

Tu je 8 zaposlenih, njihov vodja pa je Libero Pavlič. Osnovna naloga službe je tekoče vzdrževanje strojev. Okvara enega ali več strojev povzroči izpad proizvodnje, kar vpliva na celotno poslovanje TOZD. Poleg tekočega vzdrževanja spadajo v delokrog službe tudi manjša popravila strojev. Odbritev večjih popravil, izločitev

(Dalje na 8. strani)

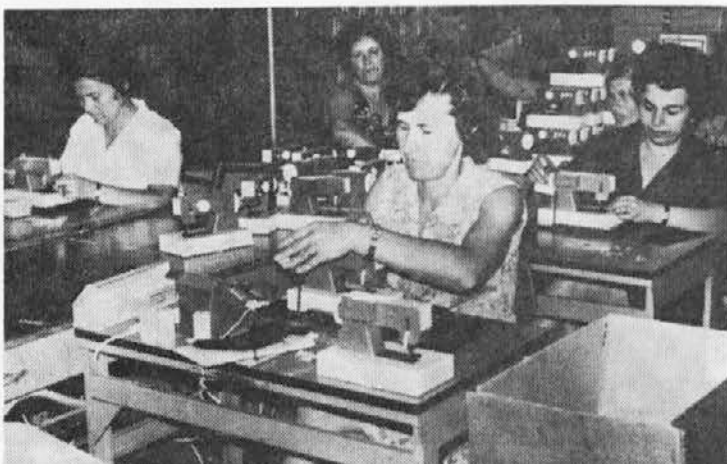

Del kolektiva tehnološke priprave dela

(Nadaljevanje s 7. strani)

iz uporabe in generalna popravila strojev se sprejemajo na predlog službe za vzdrževanje strojev. Služba s svojimi predlogi tvorno sodeluje pri nabavi novih strojev ter predlaga in skrbi za nabavo rezervnih delov, ob prispetju novih strojev v DO pa sodeluje pri montaži in poskusom obratovanja.

4. Služba za vzdrževanje orodij
Ima 12 zaposlenih – vodja je Vinko Šelj. Osnovne naloge službe za vzdrževanje orodij je tekoče vzdrževanje orodij in priprav za potrebe TOZD.

Del službe za kontrolo kvalitete – prizor iz delovne enote 1400

V delokrog službe sodijo manjša in delna popravila orodij za brizganje plastičnih mas ter drugih orodij, izdelavo enostavnijših orodij in njihovih delov, vsklajevanje aktivnosti glede vzdrževanja orodij po del. enotah in ostalimi TOZD. Vsa orodja za potrebe kooperacije predhodno pregleda služba za vzdrževanje orodij. V delokrog službe sodi tudi skladiščenje in manipulacija z orodji za potrebe TOZD in kooperacije in prav tako tudi izdelava kartoteke orodij, katera vsebuje seznam orodij, ki so izdana uz skladišča za potrebe TOZD ali kooperacije, seznam orodij v popravilu in skladišču.

5. Služba za kooperacijo

V tej službi so le trije zaposleni, vodja pa je tov. Darko Kos. Zaradi premajhnih strojnih ali montažnih kapacitet nam določena dela opravljajo izven delovne organizacije naši kooperanti. Naloga službe za kooperacijo je poiskati ustreznega kooperanta, skleniti pogodbo o sodelovanju, poskrbeti za nabavo materiala in orodij, katerega potrebujejo za delo, dati navodila glede načina dela,

nadzirati vzdrževanje nalog, skrbeti za izpolnitev plana kooperacije. Montažo trgovskega blaga, ki se odvija zunaj DO organizira in nadzira prav Služba za kooperacijo. V njen delokrog sodi tudi sodelovanje s kooperanti, ki nastopajo kot proizvajalci izdelka v celoti.

6. Služba za kontrolo kvalitete

To je najštevilnejša služba v okviru SM 1010 saj zaposluje kar 45 delavcev. Njen vodja je tov. Bojan Marinšek.

Delo službe razdelimo na:

– Medfazno kontrolo: kontrolo izdelkov takoj po izdelavi, zapisovanje ugotovitev v kon-

kvalitete takoj ukrepa.

– Prevzema kontrola I: vrši prevzem izdelanih količin. Polizdelke iz strojnih obdelav usmerja na oddelke montaže. Količine, ki ne ustrezajo kvaliteti, pošilja na prebiranje, ugotovitve vpisuje v kontrolne liste. Kvaliteto kontrolira na osnovi kontrolnih postopkov, vzorcev in dogovorov. Obvešča vodje strojnih obdelav o napakah in s predlogi sodeluje pri odpravljanju le-teh.

– Prevzema kontrola II: Prevzem končnih izdelkov iz oddelka montaž. Svoje ugotovitve, količinske kakovostne, vpisuje v kontrolne liste. Kvalitetno neustrezne izdelke pošilja na popravilo in jih ponovno kontrolira. Za svoje delo uporablja kontrolne postopke, vzorce in pismene dogovore.

– Kontrola pakiranih končnih izdelkov: kontrolira končne izdelke in embalažo. Kvaliteto ugotavlja na osnovi že izdelanih kriterijev, svoje ugotovitve zapisuje v ustrezne obrazce. O ugotovljenih napakah obvešča vodjo proizvodnje in svoje nadrejene.

Ker so se pokazale slabosti organizacijske sheme tega stroškovnega mesta, nameravamo v kratkem reorganizirati posamezne službe in tudi SM v celoti.

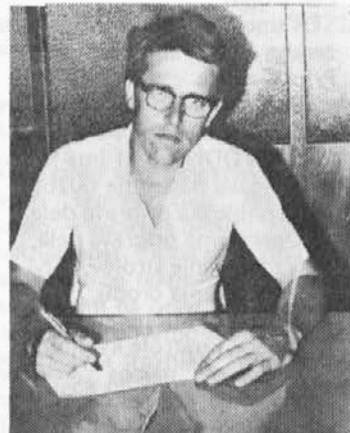
Družbeno politična organiziranost SM 1010 je taka: Komunisti so vključeni v OO ZK TOZD Tehnične igrače (sekretar tov. Vladimir Komac).

Delavci SM so vključeni v OO sindikata III – TOZD Tehnične igrače, katero sestavljajo delavci DE 1300, 1400 in SM

1010 – predsednica je tov. Katica Guzič.

Mladinci tega SM pa delujejo v OO ZSMS tiste DE, kjer delajo.

To je bila predstavitev SM 1010, o konkretnem delu in problemih, s katerimi se srečujejo vsak dan, pa bodo spregovorili nekateri zaposleni v SM 1010 kar sami.

Janez Mišigoj, vodja proizvodnje v TOZD Tehnične igrače.

Kot vodja proizvodnje v tako velikem TOZD imam zelo veliko dela. Vsak dan se srečujem z raznovrstnimi problemi kot so:

- pomanjkanje materiala iz nabave,
- nepravočasen transport,

Vzdrževalci orodij v TOZD Tehnične igrače

– pravočasna priprava polizdelkov za montažo,

– kvaliteta polizdelkov – napake, ki jih ni ravno malo (vzrok so slaba in stara orodja), ugotovimo šele pri montaži,

– velika odsotnost z dela; ženske se na delovnih mestih zamenjujejo –

– stalno privajanje na posamezna dela pa negativno vpliva na doseganje normativov.

Usklajevati problematiko med tolikimi delovnimi enotami pa ni ravno lahko. Vsak ponedeljek imamo v TOZD Tehnične igrače proizvodni sestanek, kjer rešujemo tekoče probleme. Priznam pa, da smo večkrat pri reševanju le-teh nedosledni.

V Mehanotehniki sem od leta 1964. Najprej sem bil pomožni konstruktor orodij, nato tehnolog, kasneje vodja tehnološkega oddelka, sedaj pa sem vodja proizvodnje in istočasno (le začasno) vodja DE 1100 – Elektrovlak.

Odkar sem prišel v tovarno do danes se je marsikaj spremenilo. Primerjati takratne pro-

bleme, ko smo proizvedli 80 ali 150 lokomotiv dnevno, z današnjimi, ko proizvedemo dnevno do 3000 takih lokomotiv, ni ravno lahko, saj so problemi drugačne narave. Podoben napredek je tudi v drugih delovnih enotah, npr. pred leti smo naredili 500 telefonov dnevno, sedaj pa jih 4000.

Obseg proizvodnje se je povečal, prostor pa se je tako relativno zmanjšal. Večja natančnost zmanjšuje varnost pri delu, delavci pa se počutijo utesnjeni. Delovna mesta so dovolj dobro urejena, seveda pa nikoli ne smemo biti zadovoljni, še vedno bi se dalo veliko stvari spremeniti.

V bodoče bomo morali polagati več pozornosti v dviganje delovnega standarda delavcev (garderobe, sanitarije, čajne kuhinje . . .)

Boleslav Šlosar, vodja operativne priprave dela.

Planski nima sistema planiranja. Od samega začetka se je uvajalo REFA sistem, kasneje pa GEORGA, vendar pa pri nas niti eden ni uspel. Težave so v

računovodstvu in nabavi (obdelava podatkov bi morala biti drugačna kot se prakticira pri nas). Od obeh sistemov ni ostalo nič razen razpisovanja, ostalo pa se dela po sistemu, ki smo ji ga sami prilagodili. Smo ena od redkih delovnih organizacij, ki ima ročni način razpisovanja delovne dokumentacije.

Težave imamo pri nabavi materialov, vendar je za to, le delno kriva nabava: Iz komer-

cialne vse izhaja in vanjo se vse vrača. Iz komercialne ne prihajajo pravočasno naročila, iz tega potem sledi kratek rok za nabavo materiala, kratek rok za pripravo dokumentacije in tudi kratek rok za pripravo same proizvodnje ter jasno iz vsega tega tudi zamuda pri realizaciji naročil.

Vinko Šelj, vodja službe za vzdrževanje orodij v TOZD Tehnične igrače.

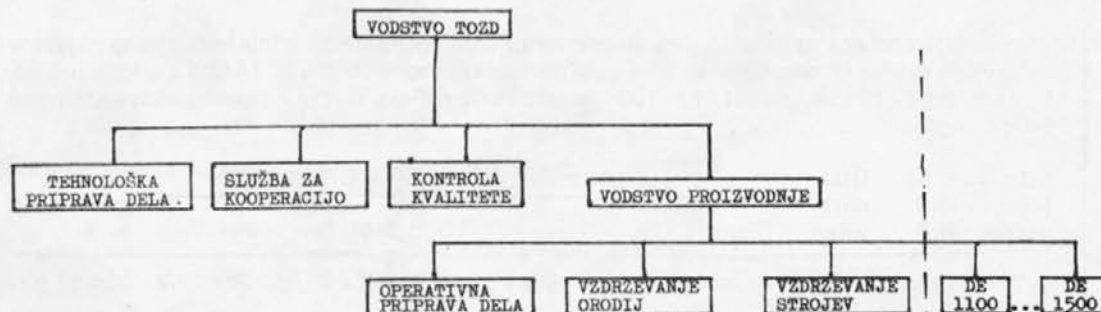
Namen naše službe je preventivno tekoče vzdrževanje vseh orodij za brizganje in pihanje plastičnih mas in rezilnih orodij. Ker je to preventiva se srečujemo z najnujnejšimi posegi v orodja – hitro popravilo ali zamenjava izmetala, igel, vložkov ali novih delov. Iz tega sledi, da moramo biti vedno iznajdljivi in hitro ukrepati, saj je vsa nadaljnja proizvodnja ozko vezana na našo hitro intervencijo zaradi ozkih grl. Da bi nam olajšali delo in da se kvar ne bi pojavljal, bi bilo potrebno boljše usposobiti brizgalke plastičnih mas, nastavljalce in tudi vodje del. Veliko okvar nastane prav zaradi malomarnosti, veliko pa tudi zaradi dotrajanosti orodij.

Veliko problemov je tudi na relaciji nabavna služba – potreba po specialnih orodjih in materialih.

Zelo zaskrbljujoče je pomanjkanje ustreznega kadra, največ zaradi premajhnega interesa po teh poklicih.

Direktor TOZD Tehnične igrače, tov. Bogomir Likon

Obseg vzdrževanja orodij je zelo velik, saj je velika večina orodij v delovni organizaciji last TOZD Tehnične igrače.

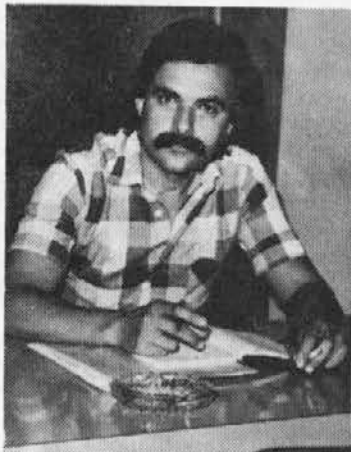
Nisem zadovoljen, ker še nismo uspeli organizacijsko rešiti skladiščenja orodij in ne vodenja skladiščne kartotetke. Imamo pa tudi slabe, ali sploh nimamo, podatkov o okvarah na orodjih.

(Dalje na 10. strani)

(Nadaljevanje z 9. strani)

Če ocenjujem medsebojne odnose v skupini za vzdrževanje, lahko trdim, da so na primernem nivoju. Harmonija med delom je prijetna, včasih pride do nevspečnosti zaradi pritiska nad nujnostjo popravila, ko si odvisen od časa izdelave in nudenja strojnih uslug TOZD Orodje – remont.

Z leti se je neprimerno povečala potreba po tej službi, predvsem zaradi dotrajanosti orodij, velikega števila novih artiklov in raznolikosti del. S tehnologijo pa smo ostali skoraj na isti stopnji – napredek je zelo počasen.

Janko Gobbo, vodja tehnološke priprave dela. Tehnologija je deklica za vse. Naloga tehnologov ni le tehnološka priprava dela, ampak ves proces od razvoja pa do organizacije proizvodnje. Poleg tega pa mora tehnologija biti vsakodnevno prisotna in na razpolago pri reševanju problemov, ki se pojavljajo v proizvodnji. Tu so tehnologi izpostavljeni stalnim pritiskom delavcev v proizvodnji, saj so le ti zmotno prepričani, da jim tehnologije režejo kruh.

Tehnološko pripravo dela sestavljajo:

- projektanti,
- tehnologi,
- projektanti WF,
- fotolaboratorij z izdelavo klišejev.

Vlaganje v tehnologijo se posebno zadnji dve leti veča. Trudimo se, da bi z vpeljevanjem novih prijemov v organizaciji proizvodnje, delavca osvobodili dela na traku in služenja stroju.

Bojan Marinšek, vodja kontrole kvalitete v TOZD Tehnični igrači

Če govorimo o kontroli v procesu, lahko mirno ugotovimo, da funkcije zaradi katere je postavljena, v celoti ne opravlja. Tu gre predvsem za slabo kvaliteto polizdelkov, ki jih dobivamo iz slabih, iztrošenih orodij. Zaradi slabo vzdrževanih orodij (ni preventivnega vzdrževanja) se kontrolorke hočeš-

nočeš, „da ne stoji proizvodnja“ sprevržejo v prebiralke in čistilke polizdelkov. Tu se pa funkcija kontrole neha. Kritična situacija je predvsem v delovni enoti 1100, kjer iz slabih polizdelkov poizkušajo delati dobre finalne proizvode, kar jim pa v veliko primerih ne uspeva.

Zaključujem z ugotovitvijo, ki je osebna, da smo z razširitvijo in količinsko povečavo asortimana pozabili na kvaliteto. Storit bo potrebo marsikaj, da bomo dosegli nivo kvalitete, ki bo primeren dobremu imenu MEHANOTEHNIKE.

Darko Kos, vodja službe za kooperacijo. Služba za kooperacijo poleg svojega (rednega dela) po planu dopolnjuje in pomaga za izvajanje plana drugih delovnih enot. Ogromne kapacitete,

ki so v kooperaciji (na teritoriju od Pule do Ljubljane), so v veliko pomoč celotnemu TOZD. Velik interes kooperantov za dolgoročno sodelovanje nas spodbuja k še večjemu in boljšemu sodelovanju pri izpopolnjevanju naših programov in razširitvi asortimana igrači. Delo službe za kooperacijo je zelo zahtevno. Gre predvsem za urejanje odnosov s kooperanti na administrativnem, tehničnem in tehnološkem področju. Kooperanti se s svojo tehnologijo in načinom dela časovno in plansko zelo hitro prilagajajo. Dosegajo tudi dobro kvaliteto in kratke roke.

Pavlič Libero, vodja vzdrževanja strojev ni hotel o problematiki svoje službe ničesar povedati. Kaj mislite, ali sploh nima problemov, ali jih ima preveč?

Protipožarna zaščita

Branko Homovec

Kako moramo ukrepati, da bi preprečili nevarnosti najbolj nevarnih požarov

Statistika požarov nam odkriva, da sta najpogostejša vzroka požarov, ki zahtevajo velike materialne škode, pa tudi poškodbe pri ljudeh ali celo smrt – malomarnost in neprevidnost. Več kot polovico nastalih požarov je mogoče pripisati človekovi malomarnosti. Večkrat je sicer težko natančneje ugotoviti, kaj je neposreden vzrok požara – ali gre za malomarnost ali za neprevidnost ali pa za kak drug vzrok. Toda niti izsledkov se vedno stekajo k ugotovitvam, da je največkrat človek povzročitelj požarov, ker ni pravočasno ukrepal, da

bi preprečil nastanek. Poleg tega so še drugi vzroki, med katerimi prednjači igra otrok z ognjem. Sledijo fizikalno-kemični pojavi, elektrika, pomanjkljivi gradbeni-tehnični ukrepi, strela v nevihtah in podobno.

V stanovanjskih zgradbah in v gospodinjstvih se iz dneva v dan pojavljajo nevarni požari, ker se morda uporabniki le-teh

premalo zavedajo nevarnosti, ki jo povzroči požar. Le-ta ima v sodobnem gospodinjstvu in ob današnji motorizaciji v mestu ter na vasi in pri današnji stopnji tako razvejane tehnologije v industriji zelo ugodne pogoje, da se tako pogostokrat pojavi.

Požarni ukrepi v stanovanju in gospodinjstvu

V gospodinjstvu se vedno bolj uveljavlja plin iz omrežja ali iz jeklenk, pri čemer zahteva ravnanje z njim previdnost. Mešanica plina in zraka je eksplozivna zmes, ki eksplodira že ob najmanjši iskre.

Če smo v prostoru zavohali plin, ne prižgimo elektrike, vžigalic ali vžigalnika, temveč takoj prezračimo prostor! Butan plin je dvakrat težji od zraka in se zadržuje pri tleh.

Navodila o uporabi plinskih štedilnikov natančno povedo, kako moramo upravljati s plinskimi napravami. Nikar s plamenom ne preizkušamo tesnosti cevi in drugih spojev med jeklenko in gorilnikom, temveč samo z milnico. Gumijaste cevi pa pravočasno zamenjajmo.

Pomnite!
Pri uporabi plina butana:
– naj bo prostor vedno dobro prezračen,

(Dalje na 11. strani)

Tokrat je bil „požar“ simuliran, gasilska enota pa je pokazala, kako hitro in učinkovito bi bil pogašen tudi „ta pravi“.

OBČINSKA VOLILNA KOMISIJA IZOLA

Občinska volilna komisija Izola objavlja v skladu s 12. členom zakona o referendumu in o drugih oblikah osebnega izjavljanja (uradni list SRS, št. 23/77)

POROČILO

o izidu referenduma za uvedbo samoprispevka za sofinanciranje izgradnje in dozidave objektov osnovnega šolstva in otroškega varstva v občini Izola (Uradne objave št. 14/79) za dobo pet let, in sicer od 1/1–1980 do 31/12–1984 je občinska volilna komisija ugotovila naslednji izid referenduma:

Vpis. v vol. imenik	V tuj. ali v JLA	Glas. uprav. vičen.	GLASOVALO						Ni glasovalo št. %			
			Skup.	%	za	%	proti %	nev. %				
8777	332	8445	7496	88,76	5547	65,68	1727	20,45	222	2,63	949	11,24

Na podlagi zgoraj navedenega izida glasovanja in v skladu z 21. členom zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja, volilna komisija ugotavlja, da je odločitev na referendumu v občini Izola sprejeta, ker je na celotnem območju, za katerega je bil razpisan referendum, glasovala večina občanov, ki imajo pravico glasovanja po določbi 20. člena citiranega zakona.

PROTIPOŽARNA ZAŠČITA

— plinskih jeklenk ne nameščajmo v kletnih prostorih, še manj pa da bi jih tam uporabljali,

— pazimo, da se jeklenka ne segreje,

— če plin gori na nepravem mestu, takoj zaprimo plinski vod.

Če želimo prižgati plinski gorilnik, delajmo takole:

1. Odpremo ventil na jeklenki,
2. pred ustjem gorilnika prižgemo vžigalico in šele nato
3. odpremo, ventil gorilnika.

Če želimo ugasniti plinski gorilnik pa delajmo takole:

1. zapremo najprej ventil na jeklenki, potem šele
2. zapremo ventil na gorilniku.

Neppravilna uporaba in manipulacija z vnetljivimi tekočinami

Več požarov in eksplozij je nastalo, ker so uporabljali bencin za pranje perila, za čiščenje obleke, za dolivanje v parketno pasto, za nalivanje v vžigalnik in vse to v bližini odprtega plamena, ki je žarel v peči, v štedilniku, ob prižiganju cigarete ali prižiganju elektrike in podobno. Bencin močno hlapi in zmes bencinskih hlapov ter zraka se že ob najmanjši iski vname in eksplozira. Taka eksplozijska mešanica je še posebej nevarna v zaprtih prostorih.

Poleg bencina so nam nevarne še druge lahko vnetljive tekočine, kot je na primer alkohol, špirit, spreji, laki za nohte in aceton, nitro laki in razna topila.

Da preprečimo morebitno nevarnost zaradi hlapov vnetljivih tekočin, je treba prostore dobro prezračiti. To dosežemo, če odpremo na stežaj okna in vrata, da napravimo prepih.

Tudi kurilno olje spada v razred nevarnih snovi. Uporaba peči na kurilno olje je postala že množična, pa ji kljub temu pripisujemo nekatere nevarnosti, če se ne ravnamo po predpisih in navodilih, ki so zelo pomembni za varnost.

Kako in kje smemo hraniti kurilno olje?

Kurilno olje lahko hranimo:

1. v posodah do 25 l iz nezlomljivega in za olje nepropustnega materiala,
2. v sodih iz jeklene pločevine do 200 litrov,
3. v rezervoarjih iz jeklene pločevine.

V posameznih stanovanjih, kjer je postavljena peč, smeta biti spravljeni največ 2 posodi po 25 l kurilnega olja. Ti posodi pa morata biti na takem mestu, kjer ogenj niti kak drug vir toplote ne moreta vplivati nanje. Spravljeni posode s kurilnim oljem v skupnih prostorih, na prehodih, v predsobah, na stopnišču, na hodniku in na podstrešju ni dovoljeno. V kletih in pritličjih, ki niso namenjena za stanovanje, sme biti spravljenih največ 200 l kurilnega olja na stanovanje. Celotna količina kurilnega olja za gretje stanovanjskih hiš z enim stopniščem pa ne sme presegati 2000 l. V stanovanjskih blokih z več stopnišči sme imeti vsako stopnišče 2000 l kurilnega olja.

Količine kurilnega olja od 50 – 200 l na stanovanje morajo biti spravljeni v posebnih prostorih, ki so varni pred ognjem. Tla morajo biti nepropustna za olje, v prostoru ne sme biti dimniških vrat in ne jaškov za odvod v kanalizacijo ali na prosto. Prag mora biti toliko visok, da se olje ne more razliti iz prostora. Če tega ni mogoče napraviti, mora biti v prostoru narejen lovilni bazen, ki je prostorninsko za 10 % večji od prostornine posode, v kateri je spravljeno kurilno olje.

V prostoru mora biti zračnik, zavarovan s kovinsko mrežo, ki ima 33 očesc na 1cm².

V stanovanjskih hišah s 4 stanovanji sme biti spravljeno do 500 l kurilnega olja na stanovanje. Za spravljanje večjih količin, kot so navedene, so potrebni nadzemni, vkopani ali polvkopani rezervoarji v stavbi ali zunaj nje in veljajo zanje drugi predpisi.

K tem ukrepom pa sodi OPOZORILO:

— ne nalivajmo olja v peč, kadar le—ta gori!

— Počakajmo, da se peč ohladi! Ne izzivajmo požara!

So še druge vrste kurilnih naprav, ki so že večkrat povzročile požar. To so peči na trda goriva in električne peči, železne in električne peči na trda goriva in električne peči. Železne in električne peči se hitro razžarijo do rdečega žara, pri tem pa močno segrejejo vse predmete, ki so v neposredni bližini in se lahko sčasoma vnamejo. Da bi lahko preprečili vsako nevarnost požara, moramo vedeti, da se bo:

— pohištvo in druga lahko vnetljiva snov, ki je blizu peči, v kratkem vžgala

— nepripeta plenica ali perilo, ki se suši nad pečjo, osušilo, potem pa padlo na peč, kjer se bo vžgalo,

— otroku ali starejši osebi pripetilo najhujše, če postelja stoji ob peči.

Kaj še povzroča nevarnost požara?

Tudi cigareta in cigaretni ogorek sta pogosto udeležena kot povzročitelja požarov. Količina gozdnega bogastva je bilo že uničenega zaradi nepremišljeno odvrženega cigaretnega ogorka. Tudi stanovanja so bila že žrtev cigarete, še več, zaradi požara so bili uničeni že številni obratni prostori. Ste bili morda razstreseni in pri tem pozabili

na cigareto, ki je dogorevala in padla na gorljivo podlogo? Kadili ste tudi v prostorih, kjer je polno gorljivih snovi in brezbržno odvrgli cigaretni ogorek ali pa ga iz bojazni pred drugimi odložili na neviden kraj. Kaj pa kajenje v postelji? Prijel vas je spanec in zaspali ste! Sledilo je tisto, kar je moralo priti — vžgala se je posteljina in še kaj drugega. Da odvrnemo tudi to nevarnost, velja za kadilce tole opozorilo:

— kaditi smemo le v takih prostorih in na takih mestih, kjer ni nevarnosti, da bi cigareta ali cigaretni ogorek lahko povzročila požar,

— cigareto je treba odložiti samo na pepelnik in to tako, da ne more pasti na gorljivo podlago (mizo, blago, ipd.),

— stresati še neugasnjene cigaretno ogorke v posode za odpadke pa tudi v koše je silno nevarno, ker se bodo vžgali gorljivi odpadki,

— prepričati se je treba, če je cigareta ugasnjena, preden zapustimo prostor,

— pušcanje vžigalic in vžigalnikov na takih mestih, kjer jih lahko dosežejo otroci, je lahko povod, da se začnejo otroci igrati z ognjem. Največkrat pa je vmes malomarnost in nepredvidnost, kar pa ni namen tega sestavka. Opozorili smo le na tiste najpomembnejše vzroke požarov, ki se pojavljajo iz dneva v dan. Posredni povzročitelji razširitve požara pa so tudi pomanjkljivi gradbeno—tehnični ukrepi, posebno še pri današnji gradnji, pri kateri se uporablja vrsta lahkorljivih

materialov, posebno s področja plastičnih mas. Požarno preventivna zaščita na delovnih mestih Različni tehnološki procesi zahtevajo ustrezne požarnovarnostne ukrepe. Vendar imajo vsi požarnovarnostni ukrepi ne glede na raznovrstnost tehnologije in na stopnjo požarnih nevarnosti skupne cilj v tem, da bi kar najbolj zaščitili življenje delavcev na delovnih mestih in premoženja s katerimi upravljajo.

Zato naj veljajo tale opozorila:

1. Dobro urejena organizacija požarnovarnostne službe je porok za varnost življenja delavcev na delovnem mestu in za premoženje, izpolnjevanje požarnovarnostnih ukrepov pa je dolžnost samoupravnih organov in slehernega zaposlenega delavca.

2. Izpolnjevanje požarnovarnostnih ukrepov na posameznih delovnih mestih zahteva

(Dalje na 12. strani)

Senat disciplinske komisije „Je kriv — ni kriv?“ To je zdaj vprašanje

PROTIPOŽARNA ZAŠČITA

(Nadaljevanje z 11. strani)

poučenost ljudi o vzrokih za nastanek požarov, ki lahko izbruhnejo v trenutku ali pa se razvijejo šele pozneje in o načinu gašenja začetnih požarov.

3. Na katere pogoste vzroke za nastanek požarov moramo biti posebno pozorni:

— vnetljive tekočine, gorljivi laki, topila in razredčila so zelo gorljivi in eksplozivni. Zato morajo biti spravljani tako za dnevno uporabo kot v skladiščih pred ognjem varnih posodah in v pred ognjem varnih prostorih tako, kot je to urejeno s posebnimi predpisi. Delovne stroje je treba redno čistiti, mazati in pregledovati, da pravočasno preprečimo morebitni vžig.

Električne naprave in svetila morajo biti v prostorih, kjer je prisotnost hlapov vnetljivih tekočin, plinov in gorljivega prahu, varna pred eksplozijo in v skladu z elektrotehničnimi predpisi. Po končanem delu je treba vedno izklopiti tok.

— Red in čistoča sta pogoj za preprečevanje požarov. Zato morajo biti postavljene na ustreznih mestih negorljive posode, kamor spravljamo odpadke, stroji in prostori morajo biti po končanem delu očiščeni, prehodi med stroji, redni in zasilni izhod na hodnikih pa prosti, da bi bila v primerih požara mogoča hitra intervencija gašenja in omogočen hiter izhod zaradi ogroženih ljudi.

— Variti smemo le na mestih, ki so popolnoma očiščena gorljivih odpadkov in ne v bližini skladov gorljivega materiala ali drugih gorljivih snovi. Na mestih, kjer varimo, mora biti poskrbljeno za ustrezne gasilne naprave in gasilna sredstva. Če eden iz navedenih pogojev ni izpolnjen, varenje ni dovoljeno. Varilec mora znati gasiti, če pride do vžiga.

— Kurilne naprave je treba večkrat pregledovati, da ne bi povzročile požara.

— Kajenje vedno prinaša skrite nevarnosti, zato je treba postriti režim kajenja, to je, kje je kajenje dovoljeno in kje ni.

— Vsi zaposleni na delovnih mestih morajo poznati zvočni znak, ki naznanja požar, znati morajo gasiti s priročnimi sredstvi, ki so pripravljena za gašenje in začetni začetki takoj, ko so opazili požar.

— Gasilne naprave in drugi gasilni pripomočki morajo biti na vidnih mestih in dostopni ob vsakem času.

— Občasni požarnovarnostni pregled strojev in delovnih prostorov je nujen zato, da bi pravočasno odpravili vse tiste nepravilnosti, ki so lahko vzrok za nastanek požara. Tak pregled pa lahko napravi le strokovna oseba.

Požar je nenadzorovan pojav, ki lahko nastane iz različnih vzrokov. Čeprav se pojavi v manjši obliki, je nevaren ljudem zaradi opeklina in strupenih plinov, ki povzročajo še materialno škodo. Širi se na bližnje in oddaljene objekte. Če nam ga ne uspe pravočasno zajeziti ali uničiti zavzame obseg, ki ga je težko obvladati.

Zato nikdar ne recite: Saj ne bo gorelo! Nevarnost požara je prisotna na vsakem koraku.

Skokovit porast nesreč pri delu v mesecu maju

Milovan Vidmar

V prvih petih mesecih je bilo 45 nesreč pri delu. V primerjavi s prvimi petimi meseci lanskega leta je število poraslo za 12.

Najpogostejše so bile nesreče pri delu v mesecu maju, ko jih je bilo kar 17 (maja lani le pet). Največ je bilo ponesrečenih v TOZD Tehnične igrače — kar 14, po eden pa v TOZD Kovinski izdelki, TOZD Orodje—remont in DSSS.

Samo 29. maja 79 je bilo pet nesreč pri delu, kar je toliko kot v mesecu maju 1978. leta. Kljub opozorilu, ki je bilo v Informatorju, da da treba pri delu posvetiti še posebno previdnost slabšim delovnim pogojem, ki izhajajo iz vremenskih razmer, je bilo maja letos več nesreč kot v kateremkoli mesecu v zadnjih petih letih. Nedvomno je na to vplivalo tudi vreme, torej utrujenost, nezadostna koncentracija pri delovnem opravilu. Nesreče pa dokazujejo, da so bili vzroki zanje tudi drugi, npr. neprimerno zavarovanje delovne priprave in naprave, nepravilno delo — ravnanje z delovnimi pripravami in napravami, nepravilno ravnanje in uporaba osebnih zaščitnih sredstev in pripomočkov za delo, neurejene transportne poti. Na navedene vzroke bo potrebno še posebej paziti in jih pravočasno odpravljati, da ne bi

prihajalo do tako pogostih nesreč pri delu kot v mesecu maju. Še posebno tam, kjer so možnosti za poškodbe in obolenja večja, mora delavec opravljati svoje delo izredno pazljivo. Na delovnih pripravah in napravah mora delati tako, kot zahtevajo navodila za delo, uporabljati mora osebna zaščitna sredstva in zaščitne pripomočke, v kolikor jih nima, pa jih zahtevati od svojega neposrednega vodje, ki mu jih mora priskrbeti.

Delovno pripravo ali napravo je potrebno pred delom preizkusiti. Če ugotovi pomanjkljivosti, ki bi ogrožale varno delo, jih mora prijaviti svojemu vodji, kateri mora poskrbeti za odpravo le-teh. Če vodja to sprejme z nerazumevanjem, delavec obvesti pooblaščen osebo za varstvo pri delu v TOZD, oziroma Službo za varstvo pri delu.

Da bi vsaj malo ublažili pogostost nesreč pri delu, se moramo teh navodil strogo držati. SREČNO!

Proizvodnja avtomobilov

Paradoksi

R. M.

Pravijo, da paradoks pomeni: presenetljiva, na videz protislovna misel, brezglava trditev, nesmisel, v nasprotju s pametjo, itd.

Marsikdo se ne bo strinjal, da so vprašanja, ki jih bom obravnaval, paradoksalna, prepričan pa sem, da bo večina bralcev enotna v tem, da je nekaj nelogičnega, protislovnega, čudnega ali smešnega v naslednjih vprašanjih, s katerimi se srečujemo v našem vsakdanu:

DVOJEŽIČNOST

V skladu z ustavnimi, zakonskimi in samoupravnimi načeli se v DO pripravlja sklep, na podlagi katerega bi ustanovili komisijo, ki naj bi prevajala samoupravne splošne akte v italijanski jezik. Člani komisije so že evidentirani. To je pravilno, upošteva samoupravno enakopravnost naših narodov in narodnosti.

Na to sem se spomnil, ko sem se sprehajal po našem lepem Portorožu in opazil, da imamo v tem turističnem centru posamezne napise trgovin in delavnic le v tujem jeziku.

ONESNAŽEVANJE OKOLJA

Naša delovna organizacija s svojimi proizvodnimi programi relativno v majhni meri onesnažuje okolje. Vseeno je med nami stalno prisotno vprašanje, kaj bo rekla inšpekcija in ali bomo dobili določeno dovoljenje, če ta predpis ne upoštevamo, itd. Obravnavamo, slišimo in čitamo o funkcijah in nalogah SIS za varstvo okolja, SIS za varstvo zraka, itd.

Krematoriji za smeti nad lepo Izolo in v dolini Dragonje pa stalno, vsakodnevno bruhajo raznobarvne dime!

ROPOT NA DELOVNIH MESTIH

V skladu z zakoni in predpisi se mladina izpod 18 let ne sme zaposliti na težka fizična dela, na stroje, v nočno izmeno ... Pravilno! Čuvajmo naše mlade,

(Dalje na 13. strani)

PARADOKSI

(Nadaljevanje z 12. strani)
doraščajoče delovne ljudi. Morajo odrasti zdravi in krepki, da bi bili lahko jutri kos delovnim in obrambnim nalogam naše družbe. Če bi se v delovni organizaciji ne držali zgoraj omenjenih predpisov, bi prej ali slej prišlo do inšpekcije, kazni za kršitev teh normativov... Kakšen pa je zrak in ropot v naših „zabavno-rekreativnih centrih“ tako imenovanih disco clubih?!

NOČNI (NE)MIR

Dva Izolčana gresta po 11. uri zvečer proti lastnemu domu. Nekaj sta proslavljala, po naših lepih navadah. Veselo zapojeta recimo „regiment po cesti gre...“ Obstaja velika verjetnost, da bosta prijavljena sodniku za prekrške zaradi kršenja nočnega reda in miru. Pravilno! Saj je to v skladu z izol-skim odlokom ali pravilnikom o redu, obnašanju in zakonom o javnem redu in miru.

Kaj naj rečejo delovni ljudje, ki stanujejo v bližini Gostinskega šolskega centra ali podobne delovne organizacije, ki omogoča in dopušča, da razne skupine pojejo, kričijo, igrajo z instrumenti (zvočniki in podobnim), „naštirani“ na maksimum decibelov pozno v noč. Je to pod parolo „vse za turizem?“ Če gre „vse“ za turizem, koliko naj potem gre za ostale delovne ljudi v ostalih panogah gospodarstva?!

OKRAJŠAVE NAŠE VSAK-DANJE

Naslednje ni „paradoks“ je pa smešno, včasih nerazumljivo in ne vem kaj še. Če bomo tako nadaljevali, bomo kmalu pisali enigmatško, anagramsko in podobno. Da bi lahko prečitali določen tekst, bomo morali najprej rešiti uganko in šele nato tekst prebrati. „Silom prilike“ si zapomnimo razne naše kratice kot npr. SISEOT, RSZSS, DPO itd., itd.

Kaj naj rečemo za naslednje naše že udomačene kratice kot na primer „SS“, ki lahko pomeni skupne službe ali samoupravni sporazum. Od leta 1941 do 1945 pa je „SS“ okrajšava pomenila nekaj drugega. Drugi primer pa je v zvezi z našimi družbenopolitičnimi organizacijami. „OO“ se uporablja za osnovno organizacijo to pa to. Predno smo „odkrili“ Anglijo pa smo kratice „OO“ uporabljali namesto današnje WC. Kaj se ne bi mogli izogibati takšnih in podobnih okrajšav?!

DELITEV PO DELU

Prepričali so me, da je naš 62. člen samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih delitve sredstev za oseb-

ne dohodke v skladu z ustavo, zakonom o delitvi po delu itd. Ta člen pravi, da ima vsak delavec pravico do nadomestila osebnega dohodka za čas odsotnosti z dela zaradi opravljanja delegatske funkcije. In drudi ostavek, ki pravi: „To pravico ima tudi delavec kot delegat ali član, kadar se izven svojega delovnega časa udeležuje sej samoupravnih organov TOZD ali delovne organizacije...“

Matematično to izgleda takole: 25 članov delavskega sveta TOZD je na seji od 14. do 16. ure. Če so vsi razporejeni v dopoldansko izmeno, imajo pravico do dveh ur plačanega sejanja. Ti dve uri nadomestil morajo ustvariti za njih ostali delavci, ki delajo normalno in niso člani delavskega sveta. Kaj pa zbor delovnih ljudi TOZD? Kdo bo za njih delal in ustvaril, če so recimo vsi dve uri na zboru? Kaj če bi se zedinili, da v mesecu 50 % delovnega časa obravnavamo samoupravne sporazume in pravilnike TOZD DO, panoge, SIS... (materiala nam ne bi zmanjkalo!). Ali bi v tem primeru dobili po delu 100 % ali 50 %, po domače, plačo?!

UDELEŽBA NA MLADINSKIH DELOVNIH AKCIJAH

Na osnovi obalnega sporazuma ali dogovora pripada mladincem, ki se udeležujejo mladinskih delovnih akcij povprečni osebni dohodek kot pri koriščenju letnega dopusta.

Groba struktura porabe enomesečnega osebnega dohodka slehernega delavca izgleda takole: stroški za hrano, stanarino, elektriko, vodo, obleko, obutev in ostalo.

Ali ima brigadir — prstovoljec vse te stroške tudi v brigadi?!

ZAČASNA PRIJAVA — KAJ JE TO?

V naši občini živijo občani, ki so stalno ali začasno prijavljeni. Za neštete primere ta „začasna prijava“ ne traja nekoliko mesecev, ampak več let. V tem času pride tudi do ustvarjanja družine in s tem potreba po „uslugah“ vrtca, predšolske in šolske vzgoje in ostalih komunalnih (danes SKIS) storitev. Zakaj gredo prispevki v drugo občino, to je v občini, kjer je ta naš občan stalno prijavljen? Kakšne so razlike pri koriščenju uslug, dobrin v občini med tistim, ki je stalno in tistim, ki je začasno prijavljen?

Ta predpis bi bil v redu, če bi imela vsaka občina v ostalih občinah toliko svojih začasno prijavljenih občanov, kolikor je „tujih“ začasno prijavljenih v občini.

Tekmovanje v malem nogometu

Demal Salihovič

Koordinacijski svet ZSMS Mehanotehnike je organiziral turnir v malem nogometu med osnovnimi organizacijami ZSMS. Sodelovalo je šest ekip, iz vsake OO po ena. Tekmovalo se je po 'kup' sistemu.'

V finale sta prišli ekipi DSSS in Šivalnih strojev. Zmagali so Šivalni stroji z rezultatom 3 : 0.

V ekipi DSSS so igrali:

1. Gajtanič Alfred
2. Vinovrški Štefan
3. Krt Mirko
4. Starc Marjan
5. Remišter Žarko
6. Čuk Boris
7. Magazin Zvonko
8. Antolovič Marino
9. Benčič Marjo

V ekipi Šivalnih strojev pa:

1. Božič Edi
2. Mihič Damir
3. Bembič Jože
4. Rajič Gordan
5. Brezovnik Zmago
6. Kocijančič Boris
7. Mihajlovič Stanko
8. Ličen Jože

Ekipa Šivalnih strojev je do finala igrala z ekipo OO TOZD Orodje—remont, TOZD Kovinski izdelki in TOZD Pisarniške potrebščine in dosegla izenačeni rezultat 1 : 1 ter ekipo OO Telefonov, katero je premagala z rezultatom 13 : 2. Prav tako je tudi ekipa OO DSSS pred finalno tekmo igrala z dvema ekipama — z ekipo OO Splošne igrače je igrala z rezultatom 0 : 0 in ekipo Elektrovlak s 3 : 1.

Zahvaljujemo se roketnemu klubu Izola, da nam je dovolil koriščenje igrišča in reflektorjev.

EKIPA DSSS

EKIPA DE 1500 — Plastične igrače

Na dopust: kam, kako, za koliko ...

Na žalost si boste morali kraje, načine vožnje in ceno uslug za preživljanje dopustniških dni izbrati in določiti sami, lahko pa vam pomagamo z izposojenimi rešitvami dvanajstih športnih predsodkov. Rešitve lahko uporabite vsi, posebno pa še tisti moški, ki so podobni nosečnicam, kot tiste ženske, ki jih moti, da lanskoletnega kostima ne morejo več obleči.

Vsem zaposlenim želimo prijetne dopustniške dni in srečno vrnitev na delovna mesta.

Uredniški odbor

1 MED FIZIČNIMI VAJAMI NIKAKOR NE SMEMO PITI VODE.

Nič ni bolj napačno od te trditve! Nasprotno, dobro je popiti kozarec vode celo pred vajami, kajti dehidracija (pomanjkanje vode) ovira pravilno delovanje celic v našem organizmu in srce se hitreje utruji, mišice pa teže prenašajo napor.

2 KOCKA SLADKORJA ALI DVE PRED VAJAMI DA MOČ.

Nasprotno, sladkor lahko povzroči več škode kot koristi. Použiti ga je treba morebiti po poldrugih uri napornih telesnih vaj, na primer po teku ali dolgi partiji tenisa.

3 NEKATERIH VRST HRANE SE JE TREBA PRED FIZIČNIMI NAPORI IZOGIBATI.

To je sporno. Ugotovili so celo, da so športniki, ki so pred tekmovanji jedli težko in mastno hrano ali celo tako, ki napenja in velja za škodljivo, dosegli enake rezultate kot ponavadi.

4 NEVARNO JE JESTI, PREDEN SE GREMO KOPAT.

Znana plavalka je na olimpijskih igrah leta 1968 pojedla pleskavico in štiri tablice čokolade, preden je skočila v bazen – in potem potolkla svetovni rekord. Vendar to prav tako ne dokazuje, da je dobro jesti pred plavanjem. Vsekakor pa mišični krči, ki se jih boji večina amaterjev, ne nastopijo kot posledica hrane.

5 DA BI PREPREČILI UTRUJENOST, JE TREBA JESTI SOL.

Nikakor ne! Tudi če se pretirano potimo, je bolje imeti v telesu nekaj manj soli, kot pa da bi jo jedli kar tako brez hrane. Sol lahko povzroči vzdigovanje iz želodca in celo bruhanje. Če vas je torej strah, ker ste se malo bolj spotili, dodajate mogoče svoji redni hrani malo več soli.

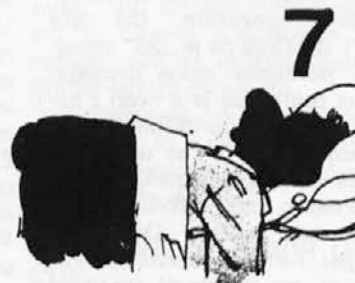
6 VIŠEK BELJAKOVIN KREPI ORGANIZEM IN DAJE MOČ.

V to zablodo verjamejo tudi mnogi športniki, ki zaradi nje mečejo stran denar za tako imenovano »obogateno« hrano. Jesti je treba normalno, vsakdanja količina živalskih in rastlinskih beljakovin popolnoma zadostuje tudi za tekmovanja.

7 PRED TEKMOVANJI KOT TUDI PO HUDIH NAPORIH JE TREBA DALJ ČASA SPATI.

Spanja si ne moreti nabrati »v zalogo«, kot tudi ni mogoče spanja nadoknaditi. Bolje je spati osem ur kot dvanajst (to seveda velja za odrasle), ker prekomerno poležavanje v postelji zavira aktivnost naše-

ga organizma: srčni ritem presnavljanje in kroženje krvi razen tega pa so mišice vedno bolj mlahave. Skratka, če spite več kot devet ur, boste v dno holi – slabotni.

8 PRED NAPORI JE DOBRO GLOBOKO DIHATI.

Bolj pametno je, da se oprate s hladno vodo! Vsekakor je treba pred telesno aktivnostjo segreti mišice, ker ni dobro iz mirovanja takoj preiti k hudim naporom. Vendar je treba to storiti postopoma, ker znojenje prazni telesne zaloge hranljivih snovi.

8

ČIM VEČJE SO MIŠICE, TEM MOČNEJŠI JE ČLOVEK.

Tudi ta trditev ne drži. Danes je že splošno znano, da se moč lahko poveča tudi brez »napihovanja« mišic in da po drugi strani povečane mišice nikakor ne pomenijo tudi večje moči. Izjemno velike mišice lahko telo celo ovirajo, ker mu povečujejo težo prav tako kot maščoba.

12

9 PO TELESNIH VAJAH SI JE TREBA TAKOJ OBLEČI TRENIRKO.

To ni točno. Da bi se organizem povrnil v normalno stanje, ni potrebno, da zgreto telo odenemo v kak kos obleke. Prav tako ni res, da se bomo prehladili, brž ko se bo telo ohladilo. Šele ko se bomo nehali potiti, je treba obleči trenirko, ker je takrat telo oddalo že vso toploto, ki jo je povzročil fizični napor.

9

Pisma bralcev

Po več kot enem letu, od kar pri delavski restavraciji visi nabalnik, na katerem piše „ČLANKI MI MEHANOtehNIKA IZOLA“, smo v njem končno našli prispevek, ki je vreden objave. Doslej smo namreč dobili le nekaj anketnih listov in nepodpisanih kritizerskih pripomb.

Uredniški odbor pozdravlja tak način sodelovanja in poziva vse, ki se jim porajajo kakršnakoli vprašanja, naj nam pišejo. Z današnjo številko časopisa smo odprli rubriko Pisma bralcev. Upamo, da bomo imeli za vsako številko dovolj gradiva. Računamo na vaše sodelovanje!

Tovarniškem odboru „Glasila MI“

Ob prebiranju zadnje številke časopisa se mi postavlja vprašanje na katerega želim odgovor v naslednji številki.

Opazila sem, da je uredniški odbor v novi sestavi ter glasilo natisnjeno v drugi tiskarni. Mene zanima, ali je zato cenejša ali dražje? Drugi papir, drugi format itd. Ne zdi se mi ekonomično, da dajemo tiskati v tiskarne, ki so precej oddaljene od sedeža DO, saj bi imeli lahko opravljeno z nižjimi stroški. Ali na to niste pomislili?

Tovariški pozdrav!

Terezija Murkovič

Naše glasilo je že od vsega začetka pripravljalo in tudi sedaj pripravlja BEP (Biro za ekonomsko propagando) – Dnevnik, tiskala pa ga je Tiskarna Ljudske pravice in to v rotacijski tehniki, ki je najcenejša. V tiskarni pa so sprejeli sklep, da od 1. januarja 1979 dalje, ne bodo več tiskali na rotaciji časopisov v nakladah nižjih od 5000 izvodov. Zato smo se morali preusmeriti na offset tehniko (ploščati tisk). Ker je

ta tehnika zahtevnejša in kvalitetnejša, je temu primerna tudi višja cena storitev in tiska. Ko smo dobili ponudbo za nov tip tiska z novimi cenami, smo se začeli zanimati še za ponudbe drugih tiskarn (Jadran Koper, Tipografija Umag...). Uredniški odbor v novi sestavi je temeljito proučil vse ponudbe in izbral BEP Dnevnika iz Ljubljane kot najugodnejšo in najcenejšo (kljub potnim stroškom).

Glede uredniškega odbora pa tole:

V januarju smo ostali v uredniškem odboru le trije člani od desetih. Nekateri od starih članov so odšli iz delovne organizacije, ostali pa niso bili več pripravljeni sodelovati. Zato smo morali tudi sestaviti nov uredniški odbor. Predloge zanj so nam dali izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata v delovni organizaciji.

Glavna Urednica

10 PO TOPLI PRHI JE TREBA TAKOJ SPUSTITI ŠE MRZLO, DA BI SE PORE ZAPRLE.

To je čisto nepotrebno, če ne celo nevarno, kajti mrzla voda nenadoma stisne krvne žile srca. Razen tega por sploh ni treba »zapirati«!

10

11 NIKAKOR NE SMEMO VADITI NA OPOLDANSKEM SONCU.

Če ni vročina res prehuda, je opoldanski čas najbolj primeren čas za telesne vaje. Zjutraj in popoldne je telo izpostavljeno poševnim sončnim žrakom, opoldne pa so najbolj direktni, toda zaščitite se lahko čisto preprosto – s klobukom.

11

Vesti iz šolskih klopi

Iz osnovne šole Vojke Šmuc sta se nam oglasili dve učenki z naslednjima prispevkoma:

Mehanotehnika in mladi matematiki

Vsako leto je na naši šoli tekmovalje za Vegov znak. Letos sem se ga udeležila tudi jaz. Tekmovalje za bronasti znak je bilo že za menoj. Dobila sem ga.

Tisto sobotno jutro, ko je pred mano občinsko tekmovalje za srebrni znak, sem se tresla kot šiba na vodi. Kljub težkim nalogam sem uspela. Od vsepovsod so deževale čestitke. Nisem pa slutila, kakšno preseñčenje me čaka, čeprav je predsednik mladinske organizacije „Mehanotehnika“ naznanil,

(Dalje na 16. strani)

(Nadaljevanje s 15. strani)

da bodo uspešni deležni nagrad. To se je zgodilo na dan mladosti.

Starejši učenci od 6. razreda dalje so dobili elektropionirje, mlajši pa ladjico na baterijski pogon.

Jaz sem bila zelo zadovoljna z elektropionirjem. Razveselil me je napis, da lahko to „igračo“ uporabljamo pri fiziki, kemiji in tehničnem pouku.

„Mehanotehnika“ ni izdelovalec igračk le za majhne otroke. Njeni izdelki so zahtevnejši, zato zanimajo tudi odrasle. Ob njih si lahko nabiramo veščin za življenje. Meni so izdelki Mehanotehnike všeč, zelo so kvalitetni in prav zaradi tega je tovarna znana, njeni izdelki pa cenjeni in zaželeni.

Zornada Suzi,
6. f razred

Tekmovanje za Vegov znak

V soboto smo se zbrali vsi mladi matematiki naše šole, ki so jim bili priznani bronasti Vegov znak. Pred jedilnico smo čakali, da preizkusimo še ostale matematične sposobnosti. Ob devetih so nas razvrstili po klopeh. Tovariš Mejak nam je izrekel nekaj uvodnih besed ter nas seznanil s predstavnikom „Mehanotehnike“, ki se tudi zanima za ta tekmovanje. Zatem so nam razdelili teste in svinčnike — podarila nam jih je Mehanotehnika. Šele tedaj sem ugotovila, da je „plonkanje“ mogoče le za izredno spretne in izkušene „plonkarje“, med katere jaz ne sodim. Sicer pa imam s „plonkanjem“ slabe izkušnje in se ga zato izogibam.

Čez nekaj minut smo se že vsi lotili testa. V jedilnici je zavladala tišina. Dve uri so se oglašali le svinčniki, ravnala in

mi mehanotehnika

MI — Mehanotehnika Izola, glasilo delovne organizacije Mehanotehnika Izola, Polje 9. Izdaja odbor za informiranje. Ureja uredniški odbor: Milan Vuga (odgovorni urednik) Laura Lisjak (glavni urednik), Brigita Flajs (tehnični urednik), Dujc Andrej, Jakin Valter, Nedeljkovič Drago, Pižent Janez, Bolha Jože, Beltram Miloš, Igor Kralj, Klanjšček Ljubo. Naklada 1.800 izvodov. Izhaja mesečno. Naslov redakcije: Izola, Polje 9, telefon 71-620, int. 205. Priprava za tisk Dnevnik — BEP. Tisk: tiskarna Delavske univerze Domžale.

šestila. To tišino so prekinjali le zamudniki in tisti, ki so prej končali. Po dveh urah „možganske telovadbe“ sem tudi jaz oddala svoj list. Šla sem v kuhinjo, kjer me je že čakala malica. S „sotrpinami“ sem se pogovarjala o testih. S svojim delom smo bili še kar zadovoljni in mislim, da naši ocenjevalci tudi.

Na dan mladosti je „Mehanotehnika“ nagradila učence, ki so dosegli srebrn Vegov znak z elektropionirjem. To je komplet za tehnično vzgojo. Z njim je mogoče izvesti 160 zanimivih poizkusov s področja elektrike in magnetizma.

„Mehanotehniki“ se zahvaljujem za vse, kar je storila za nas, sicer pa se bo verjetno marsikateri tekmovalac zaposlil ravno v tej tovarni.

Škrlec Helena,
6. d razred

Basni v stilu Slavka Pregla

Zapisal Milan Vuga

Nujne potrebe

Zajec: Teče po polju (lačen): Na vsak način moram priti do zelja.

Lovec: z nabito puško (se smeje): Temu zajcu se zelo mudi.

Epilog: joče ob mrtvem zajcu (žalostno): Dogaja se, da včasih nekateri spremenijo svoj cilj zaradi potreb drugih.

Doseganje ciljev

Medved: govori za zboru živali (resno): Vsaka skupina živali si mora prizadevati, da doseže svoj plan.

Lisica: prosi za besedo (pogumno): Predlagam, da povečamo produktivnost kokoši.

Obalno planinsko društvo Koper

PADNA (208m)

Padna je vrh in naselje hkra-ti. To je slovenski Motovun, vas, ki se z zahodne strani zaje-da globoko proti meji koprsk-ke občine, vendar spada pod ob-čino Piran.

Epilog: se razžalosti ob misli na kokoši v lisičjih ustih: Vedno se najde kdo, ki v skupnih ciljih išče najprej osebne.

Brez sporazuma

Vrabc: sope na veji (ves prepoten): Uf, kako je vroče! Sprememba vremena bi prijala.

Nevihta: se grozeče približuje s točo (preteče): Boš že videl, kako te bo moj prihod ohladil.

Epilog: (pesimistično) nekateri si sprememb tako zelo želijo, ne vedoč, kakšne težave jih te prinašajo s seboj.

V zagati

Vrabc: čivka na zboru mravelj o pomembnosti izgradnje vodnega bazena za gozdne živali (uradno): Na zasedanju vseh predstavnikov živali boste glasovali vsekakor za izgradnjo. Pomembnost tega objekta je velika, če drugega ne, se bomo poleti vsaj ohladili.

Mravlje: se spogledajo (otožno): Kaj bo nam koristil bazen? !?

Epilog: se popraska za ušesom (v zadregi): Blaginja ni za vse enako dobra.

Humor

Nujen primer

Janez je prišel k zdravniku in prinesel s seboj kokoš, da bi ga ta kljub zdravju napravil bolnega. Sestra mu reče naj počaka zunaj, sama pa raportira zdravniku:

„Doktor, imamo nujen primer. Pacient se je spekel po cellem telesu. Koža je mastna in lepo rumeno zapečena, vrat nekoliko daljši in brez glave. Noge ima do kolen in je brez drobovja. Kaj naj naredimo?“ „Sestra, kaj še sprašujete! Hitro po nože, vilice, sol in kruh!“

Število prebivalcev je narasčalo tja do leta 1948, ko je začelo nenadoma upadati zaradi odseljavanja mladine, tako da šteje danes le okrog 100 ljudi.

To je značilno strnjeno pozidano naselje na pomolu vzpetine, ki strmo pada v dolino potoka Drnica, ki se zliva preko Sečoveljskih solin v morje in Pritoka Piševca (od Padne dalje se Drnica imenuje Baradinka). Od rekonstruirane in asfaltirane ceste Koper—Šmarje—Sečovelje pri hiši z napisom Padna 3 se odcepi asfaltirana cesta proti vrhu do vasi, kamor prispemo po 3 km. Južno pobočje je gosto poraščeno z oljkami in tudi trto, severno pa s hrastovimi

Izgovor

Žena pričaka moža v pozni nočni uri:

— Da slišimo, kakšen izgovor imaš danes pripravljen!

— Prav nobenega nimam, reče mož.

In nato žena:

— In ti misliš, da ti bom verjela!

Vprašanje

— Ali bi se ti poročila z norcem, če bi imel dosti denarja?

— Odvisno koliko imaš.

gozdovi in grmičevjem. Svočasno vaščani pridelovali zlasti zgodnjo povrtnino in gojili češnje ter imeli večji del kmetijske zemlje v sečoveljski dolini. Pridelke so prevažali z oslički predvsem v Piran. Leta 1957 so si napeljali tudi svoj vodovod in s tem opustili stara vodnjaka. Značilna je cerkev Sv. Blaža iz 13. stoletja. Bivša šola služi sedaj kot kulturni dom, ki je imenovan po slikarju Božidarju Jakcu, ker je tu preživel svoja otroška leta. V domu je tudi njegova stalna razstava slik. Zaradi navedenega in zato, ker so na vzhodni strani vasi našli ostanke rimske opeke, je še vedno živa zamisel, da se vsa Padne proglasi za kulturni spomenik. Je pa že sedaj pomemben urbanistični spomenik.

Dostop: Po glavni cesti izpod Padne vozijo šolski in drugi avtobusi, le pozanimati se je treba za vozni red. Prav pri avtobusni postaji se odcepi pot v vas.

Razgled: S Padne se nam nudi lep razgled proti sečoveljski dolini, na zahodu vidimo Dvore, proti severu Vinico, severovzhodu Grbce, Barede, Šrgaše, Grintovec in Šmarje.

Tura in povratek: Ture so možne le proti vzhodu, to je proti Novi vasi, Pučam in Koštabori, vendar po asfaltiranih cestah, zato priporočamo sestop po bivšem kolovozu, ki se začne spuščati v dolino za na pol zapuščenno hišo št. 23 in pripelje do glavne ceste ob izviru in zajetju voda.

Štampiljka: Štampiljka se hrani pri Grego Angeli v Pađni št. 42 na koncu vasi proti zahodu. Ona je obenem gostilničarka v kulturnem domu „Božidar Jakac“. Opozarjamo pa, da je gostišče odprto le ob nedeljah popoldne. Štampiljko hrani na domu. Za večje število interesentov je pripravljena točiti pijačo tudi v drugih dneh.